

Asse – Brusselsesteenweg 87-117

december 2018

N. HEYNSSENS, S. GENBRUGGE & J. HOORNE

DL&H-Archeologienota

Colofon

Project
Asse Brusselsesteenweg 87-117
Archeologienota

Erkend Archeoloog:
De Logi & Hoorne bvba
OE/ERK/Archeoloog/2015/00052
Canadezenlaan 1A
9991 Adegem
BTW BE 0845.028.465 RPR Gent
www.dl-h.be

Auteurs:
Nele Heynssens, Sebastiaan Genbrugge & Johan Hoorne

DL&H Archeologienota
© 2018 – De Logi & Hoorne bvba

Niets uit deze publicatie mag vermenigvuldigd worden, opgeslagen in geautomatiseerde gegevensbestanden en/of openbaar gemaakt worden onder enige vorm of wijze ook (digitaal, mechanisch, door fotokopie) zonder toestemming van De Logi & Hoorne bvba

Inhoud

DEEL 1: PRIVACY-FICHE	
DEEL 2: VERSLAG VAN RESULTATEN	5
Abstract	5
HOOFDSTUK 1: BUREAUONDERZOEK	5
1. Beschrijvend gedeelte	5
1.1. Administratieve gegevens	5
1.2. Onderzoekskader	7
1.2.1. Geplande werken en bodemingrepen	7
1.2.2. Criteria voor opmaken archeologienota	12
1.3. Onderzoeksopdracht	12
1.3.1. Vraagstelling	12
1.3.2. Randvoorwaarden	12
1.4. Onderzoeksstrategie en -methode	12
2. Assessmentrapport	13
2.1. Methoden, technieken en criteria	13
2.2. Conservatie-assessment	13
2.3. Assessment van het onderzochte gebied	13
2.3.1. Landschappelijke ligging	13
2.3.1.1. Ligging	13
2.3.1.2. Geologie	15
2.3.1.3. Aardkunde	16
2.3.1.4. Topografie	16
2.3.1.5. Bodemgebruik	16
2.3.2. Archeologische voorkennis en historisch kader	18
2.3.2.1. Historisch kader	18
2.3.2.2. Archeologische voorkennis	23
2.3.3. Datering en interpretatie van het onderzochte gebied	25
2.3.4. Verwachting ten aanzien van archeologisch erfgoed	25
2.3.5. Synthese	25
2.3.6. Afweging noodzaak en motivering verder onderzoek	27
2.3.7. Samenvatting onderzoek	28
HOOFDSTUK 2: BIBLIOGRAFIE EN BIJLAGEN	29
1. Bibliografie	29

DEEL 3: PROGRAMMA VAN MAATREGELEN	31
1. Gemotiveerd advies voor het al dan niet moeten nemen van maatregelen	31
1.1. Volledigheid uitgevoerde onderzoek	31
1.2. Afwezigheid van een archeologische site	31
1.3. Impactbepaling	33

DEEL 2: VERSLAG VAN RESULTATEN

Abstract

De initiatiefnemer wenst een terrein van 7167m² groot langs de Brusselsesteenweg 87-117 in Asse te ontwikkelen. Het betreft kadastraal de percelen 592W3 (partim), 592X3 (partim), 591D2, 592D4 (partim), 592Z3, 592C4, 589N, 591H2, 592Y3, 591M2, 589L en 592N3 van afdeling 2, sectie B in Asse. Voor enkele ingrepen op een bestaande parking, de aanleg van een nieuw winkelcentrum met ondergrondse parking en extra parkeerruimte langs de Brusselsesteenweg is een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen nodig. Bij deze vergunningsaanvraag is een archeologienota nodig, waarvoor een bureauonderzoek is uitgevoerd.

Voor het bureauonderzoek zijn bestaande bronnen geraadpleegd zoals kaarten over geologie en bodemkunde, historische kaarten, luchtfoto's en de archeologische voorkennis in de regio. Het onderzoek geeft aan dat het plangebied op een hogere rug ligt, op 2km van de Romeinse vicus in Asse. De steenweg waaraan het gebied grenst kent waarschijnlijk al oudere voorlopers. In de nabije omgeving van het plangebied zijn 3 onderzoeken gekend waar proefsleuven zijn uitgevoerd, maar waar geen relevante sporen zijn teruggevonden. Het projectgebied is momenteel gedeeltelijk in gebruik als parking van enkele winkels aan de Brusselsesteenweg. Het oostelijke deel van het plangebied is heden deels bebouwd, een deel van de oorspronkelijke bebouwing is verwijderd. De impact van deze bebouwing op het bodemarchief kan op basis van het bureauonderzoek niet met zekerheid vastgesteld worden.

Het bureauonderzoek kan niet uitsluiten dat binnen het plangebied nog archeologische resten aanwezig zijn. De drie onderzoeken die in de nabije omgeving rond het projectgebied zijn uitgevoerd, leverden geen relevante sporen op. Deze onderzoeken hebben een gelijkaardige landschappelijke ligging als het plangebied. Dit geeft aan dat de verwachting voor het aantreffen van archeologisch erfgoed eerder laag is. Gezien de bodemingrepen plaats vinden op een zone van 3450m² waarvan een zone van 730m² en 290m² in het verleden al bebouwd was, wordt verwacht dat verder onderzoek weinig kenniswinst zal bieden. Er wordt geen verder onderzoek geadviseerd voor de geplande bouwwerken op het plangebied.

HOOFDSTUK 1: BUREAUONDERZOEK

1. Beschrijvend gedeelte

1.1. Administratieve gegevens

Projectcode bureauonderzoek:	2018L71
Sitecode:	ASS-BRU-18
Nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan:	Niet van toepassing
Erkende archeoloog:	De Logi & Hoorne bvba OE/ERK/Archeoloog/2015/00052
Locatie projectgebied:	Projectgebied in Asse (Vlaams-Brabant), langs de Brusselsesteenweg tussen huisnummers 87-117, omsloten door de Vaal, Lindelaan en Bergveld.
Bounding box (Lambert 72):	punt 1: min. X: 139019,31; max. Y: 177057,09 punt 2: max. X: 139182,18; min. Y: 176944,29
Oppervlakte projectgebied:	7167m ²
Oppervlakte percelen:	8014,28m ²
Kadaster:	Asse, Afdeling 2, Sectie B: 592W3 (partim), 592X3 (partim), 591D2, 592D4 (partim), 592Z3, 592C4, 589N, 591H2, 592Y3, 591M2, 589L en 592N3

Termijn bureauonderzoek: 6 december t.e.m. 12 december 2018
Betrokken actoren en specialisten: Nele Heynssens (veldwerkleider, erkend archeoloog)
Sebastiaan Genbrugge (assistent-aardkundige)
Johan Hoorne (zaakvoerder erkend archeoloog, redactie)
Wetenschappelijke advisering: Niet van toepassing
Kadasterkaart: figuur 1
Topografische kaart: figuur 2

1.2. Onderzoekskader

1.2.1. Geplande werken en bodemingrepen

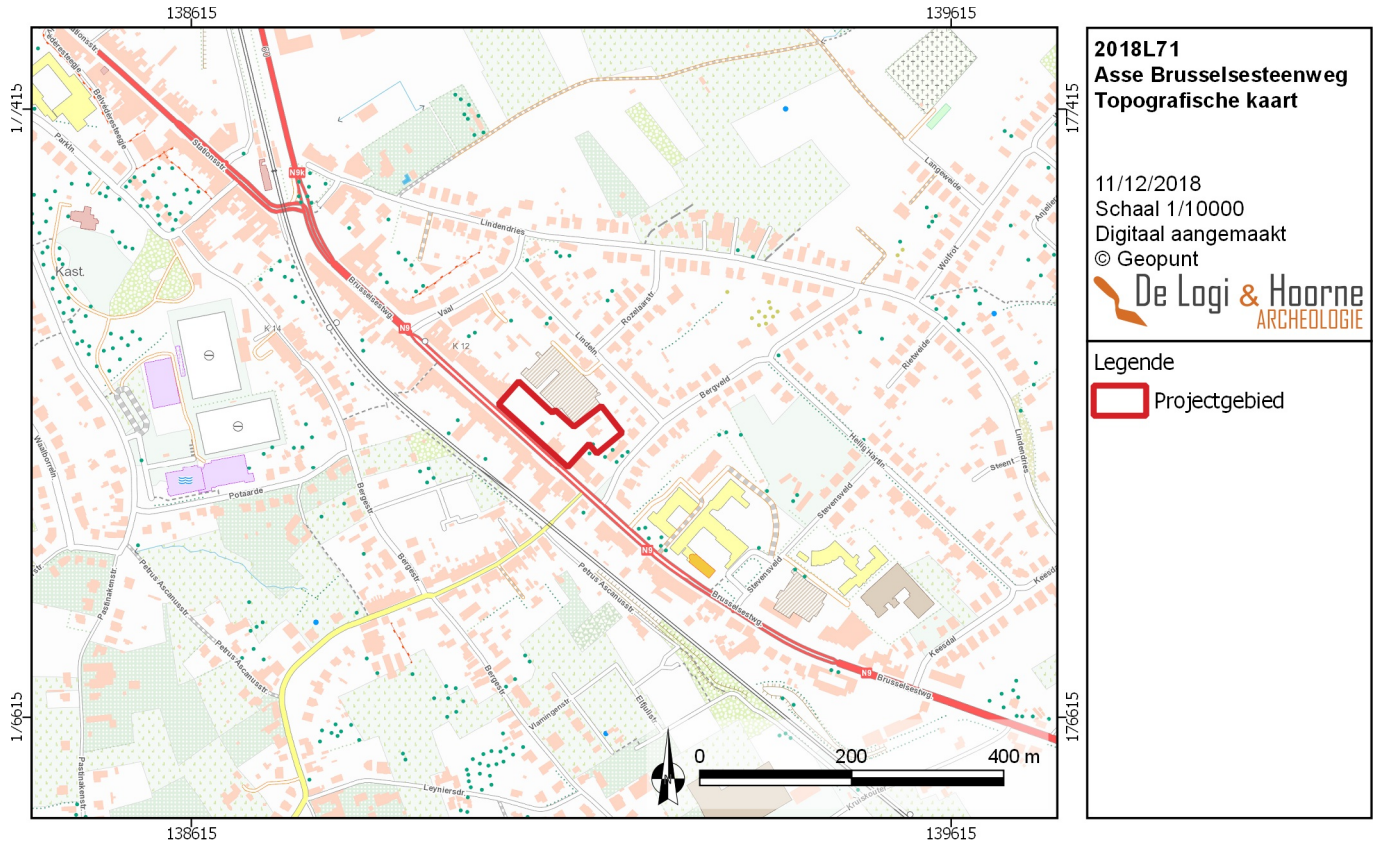
De initiatiefnemer wenst een terrein van 7167m² aan de Brusselsesteenweg in Asse te ontwikkelen. Het betreft kadastraal de percelen 592W3 (partim), 592X3 (partim), 591D2, 592D4 (partim), 592Z3, 592C4, 589N, 591H2, 592Y3, 591M2, 589L en 592N3 van afdeling 2, sectie B in Asse.

Op percelen 592W3 en 592N3 zijn de bodemingrepen beperkt. Deze percelen en het zuidelijke deel van perceel 592X3 en 592D4 maken deel uit van een bestaande parking. Op deze parking is de aanleg van een slagboom gepland, en zullen enkele smalle greppels (0,40 tot 0,50m breed) worden uitgegraven. De bodemingrepen zijn op deze zone verwaarloosbaar.

Het oostelijke deel van het projectgebied zal worden vrijgemaakt (bestaande bebouwing wordt verwijderd) en op deze zone wordt een uitbreiding van een bestaand retailcentrum gepland. Op het gelijkvloers zal de nieuwe winkelruimte een oppervlakte van ongeveer 1650m² hebben. Onder deze winkel is de bouw van een ondergrondse parking voorzien. De parking heeft een inrit langs de westelijke zijde. De ondergrondse parkeergarage en inrit hebben samen een oppervlakte van ongeveer 2440m². Ondergronds zullen 54 parkeerplaatsen en een stockageruimte worden ingericht. Het terrein ligt op een helling, die afloopt weg van de Brusselsesteenweg in noordelijke richting. Het ondergrondse niveau is hierdoor enkel aan de straatzijde ondergronds, aan de noordelijke hoek van het terrein ligt het loopvlak van het ondergronds niveau min of meer gelijk aan het bestaande maaiveld (zie doorsnede). Het onderste niveau wordt opgebouwd met een kolomconstructie met 31 kolommen aan de rand van het gebouw en 8 kolommen centraal in de parking. De funderingsdiepte moet nog bepaald worden. Aan de noordelijke zijde van het gebouw wordt een put van 3000l voorzien. Tegen het bestaande gebouw wordt aan de noordelijke zijde een brandtrap voorzien. De ruimte ten noorden en oosten van het nieuwe gebouw wordt ingericht als groenzone.

Figuur 1: Het projectgebied weergegeven op de kadasterkaart

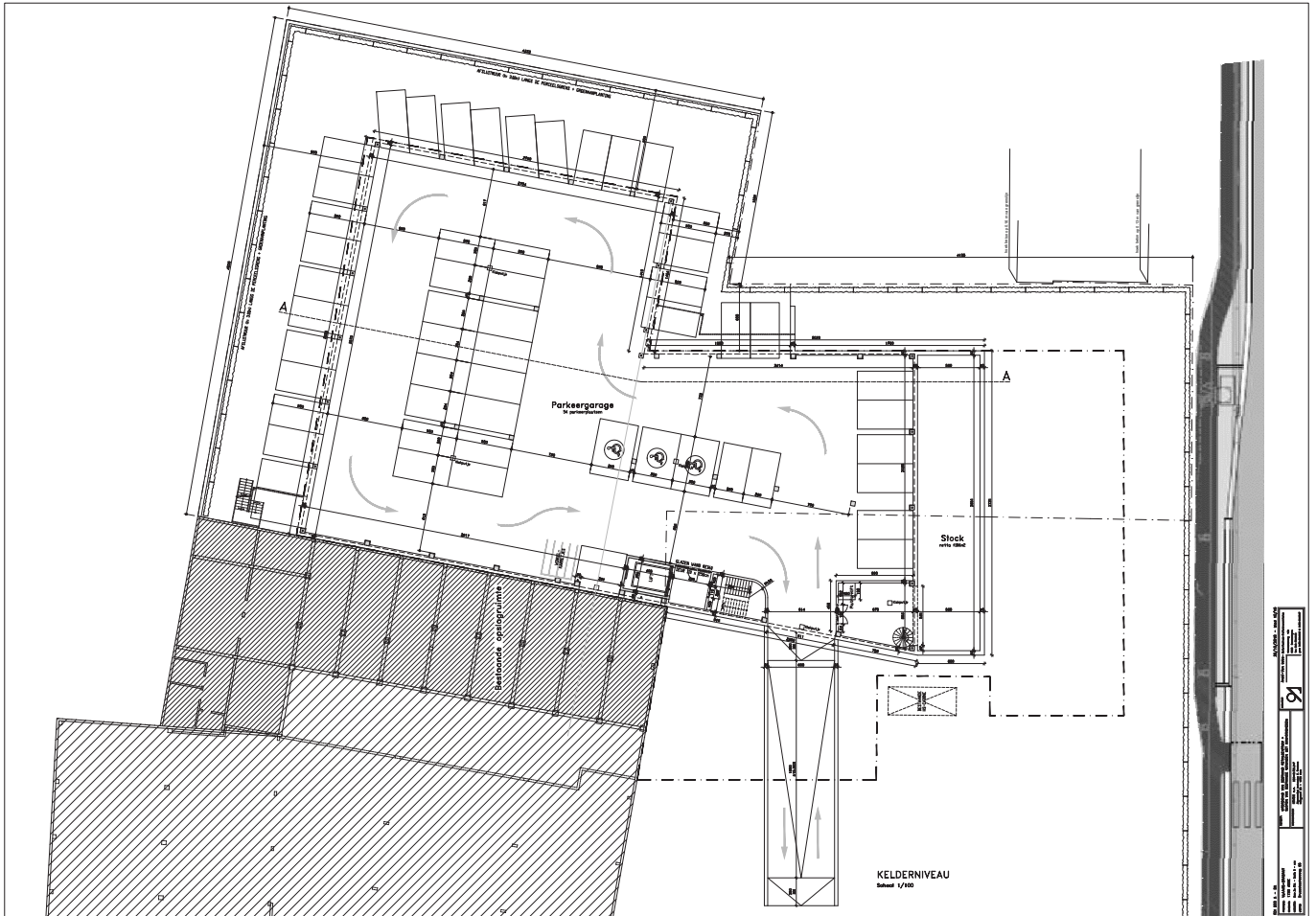

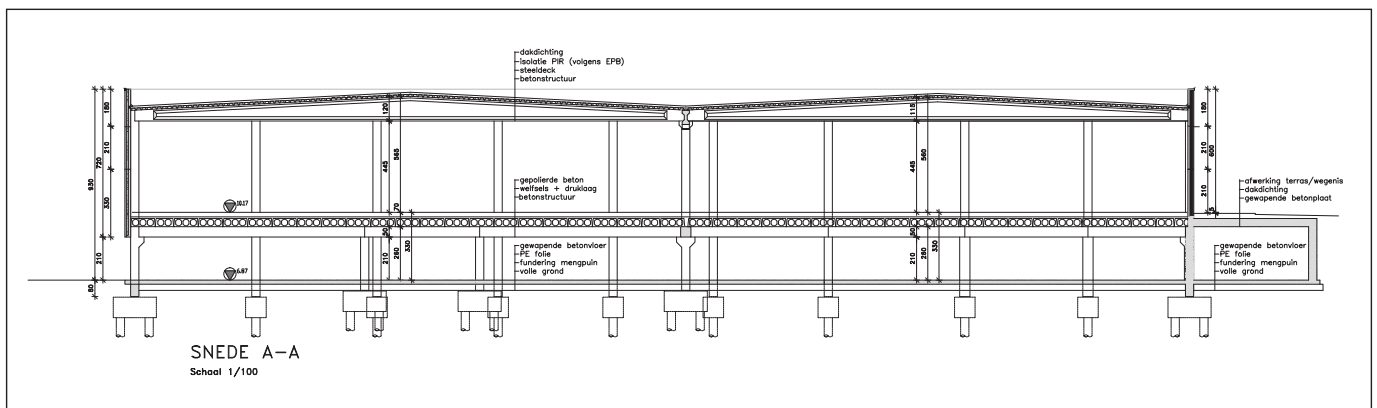
Figuur 2: Het plangebied op de topografische kaart

Figuur 3: De ligging van het projectgebied op de GRB-basiskaart

Figuur 7: Plan van het ondergrondse niveau (© Archi-ven)

Figuur 8: Doorsnede op het nieuwe gebouw (© Archi-ven)

Ten zuiden van dit nieuwe gebouw wordt de ruimte langs de Brusselsesteenweg in gebruik genomen als verharde parking met 23 parkeerplaatsen. De verharding en parkeerplaatsen aan de zuidelijke zijde van het nieuwe gebouw zullen vermoedelijk een impact hebben tot 0,50 à 0,60m diep. Deze ingrepen vinden plaats op een zone van ongeveer 1000m², waarvan ongeveer 730m² in het verleden al bebouwd was.

De grootste ingreep op het plangebied zal veroorzaakt worden door het uitgraven van de parkeergarage die aan de straatzijde tot ongeveer 3,5m onder het bestaande maaiveld is. Aan de noordelijke zijde komt het loopvlak van de parking overeen met het maaiveld, aan deze zijde zal vooral de fundering een dieper impact op de bodem hebben.

1.2.2. Criteria voor opmaken archeologienota

De initiatiefnemers wensen een terrein van 7167m² groot aan de Brusselsesteenweg in Asse te ontwikkelen. Hiervoor dienen zij een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen aan te vragen. Het plangebied bevindt zich niet in een gebied waar geen archeologisch erfgoed te verwachten is, noch in een beschermde archeologische site of vastgestelde archeologische zone. De percelen binnen het projectgebied hebben een oppervlakte die groter is dan 3000m². De bodemingreep is groter dan 1000m². Het gebied is op het gewestplan gekarteerd als woonzone. Volgens artikel 5.4.1. van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 moet bij de vergunningsaanvraag een bekrachtigde archeologienota gevoegd worden. Deze archeologienota is het resultaat van een volledig afgerond archeologisch vooronderzoek. De eerste fase binnen dit traject is een bureauonderzoek.

1.3. Onderzoeksopdracht

1.3.1. Vraagstelling

Dit bureauonderzoek heeft als doel het archeologisch potentieel van het projectgebied van 7167m² groot langs de Brusselsesteenweg in Asse door middel van literaire en cartografische bronnen in te schatten. Op basis van deze bronnen moet afgewogen kunnen worden of verdere maatregelen in het kader van het archeologisch vooronderzoek nodig zijn, en welke deze zijn. Uiteindelijk moet dit bijdragen aan de finale afweging of voor een (deel van) het projectgebied al dan niet verdergezet onderzoek in de vorm van een archeologische opgraving noodzakelijk is, en of er mogelijkheden tot behoud *in situ* bestaan, en wat hiervoor de voorwaarden en vereisten zijn. Een dergelijke inschatting kan gebeuren na het beantwoorden van de volgende onderzoeksvragen:

- Wat is de landschappelijke ligging van het plangebied en welke invloed heeft dit op het archeologisch potentieel van het terrein?
- Welke evolutie kende het landgebruik en welke invloed heeft dit gebruik op de bewaring van het potentieel aanwezige archeologisch erfgoed?
- Zijn er indicaties voor de aanwezigheid van één of meerdere archeologische sites? Wat is de aard, datering en bewaring?
- Wat is het archeologisch potentieel van het projectgebied?
- Welke impact hebben de geplande werken op het archeologisch bodemarchief?
- Wat is het wetenschappelijk kennispotentieel van een eventueel aanwezige archeologische site op lokaal, regionaal en op Vlaams niveau?

1.3.2. Randvoorwaarden

Voor het bureauonderzoek worden enkel toegankelijke en beschikbare bestaande bronnen gebruikt.

1.4. Onderzoeksstrategie en -methode

Dit bureauonderzoek moet, op basis van de literaire en cartografische bronnen, leiden tot een gemotiveerd advies of, en welke, maatregelen van verder vooronderzoek (met of zonder ingreep in de bodem) op het projectgebied noodzakelijk zijn.

Voor de uitvoering van het bureauonderzoek werd de bestaande literatuur over het projectgebied en de omgeving doorgenomen. Daarnaast zijn zowel de aardkundige als de historische cartografische bronnen geraadpleegd en zijn online beschikbare georeferente kaarten onderzocht. Deze gegevens leveren een inzicht in de gekende geomorfologie, bewoningsgeschiedenis, landschapshistoriek en -genese van het plangebied op.

Gegevens over aardkunde en geologie zijn geraadpleegd via de webservices van DOV Vlaanderen. Hoogtemodellen, orthografische foto's, historische kaarten en de bodemerosiekaart werden nagegaan via de webservices van Geopunt. De topografische kaart is via de website van het NGI geconsulteerd. Gegevens over de gekende erfgoedwaarde van het projectgebied werden geraadpleegd via het geoportaal en de Centrale Archeologische Inventaris. Een bestand met de afbakening van het projectgebied en de verschillende percelen, alsook de te realiseren plannen werd ter beschikking gesteld door de opdrachtgever.

Het aardkundige luik van het bureauonderzoek werd uitgevoerd door Sebastiaan Genbrugge. Het meest relevante kaartmateriaal is onderzocht om de interpretatie van het gebied staven. Dit betreft voornamelijk de tertiair en quartair geologische kaart, de bodemkaart en het digitaal hoogtemodel. Aanvullend werd gebruik gemaakt van het boek 'Geologie van Vlaanderen' (BORREMANS 2015). Ook de landschappelijke boringen die in het verleden op en rond het terrein gebeurden, werden in het onderzoek geïncorporeerd. Tijdens het bureauonderzoek is een analyse gemaakt van de bodemsoorten en hun verwachtingsgebied. Daarnaast werd onderzocht waar mogelijk afgedekte bodems, podzolen en/of restanten uit de prehistorie of jongere periodes kunnen verwacht worden.

Nele Heynssens verzorgde het historische luik van het onderzoek, dat de studie van de kaart van Ferraris (1777), de atlas der Buurtwegen (circa 1840), de Poppkaart (1842-1879) en de topografische kaart Vandermaelen (1846-1854) omvatte. Op basis van dit kaartmateriaal kan het landgebruik vanaf de tweede helft van de 18de eeuw vastgesteld worden en de eventuele gevolgen ervan op het archeologisch bodemarchief ingeschat worden. Het gekende erfgoed en archeologisch onderzoek van het onderzoeksgebied en zijn omgeving werd via het Geoportaal Onroerend Erfgoed en de Centrale Archeologische Inventaris opgezocht. Deze gegevens werden aangevuld met informatie afkomstig uit archeologische en historische literatuur. Daarnaast is gebruik gemaakt van bronnen over de lokale toponymie en geschiedenis. Het onderzoek op basis van historisch en cartografisch materiaal leverde geen indicaties op voor enige wijziging in het grondgebruik vanaf het midden van de 18de eeuw, waardoor bijkomend archiefonderzoek weinig tot geen extra informatie zal opleveren. De keuze van de bronnen is gebaseerd op graad van relevantie en toegankelijkheid en zijn opgelijst in de bibliografie. Nele Heynssens bundelde alle data in GIS en vatte de gegevens samen in deze archeologienota.

2. Assessmentrapport

2.1. Methoden, technieken en criteria

Dit assessmentrapport omvat alle informatie afkomstig uit het bureauonderzoek: dit zijn al de relevante gegevens die over het projectgebied verzameld kunnen worden uit toegankelijke literatuur en kaartmateriaal en bijdragen tot het gefundeerd inschatten van het archeologisch potentieel van het plangebied. Om dit laatste te bereiken worden de verzamelde gegevens met elkaar vergeleken, geconfronteerd en samengelegd. Vanuit deze assessment van het plangebied moet een goede motivering mogelijk zijn over de noodzaak en het nut van al dan niet verder te nemen maatregelen.

Een waardevol assessment van het archeologisch potentieel van een projectgebied op basis van een bureauonderzoek is enkel mogelijk indien de bronnen voldoende en afdoende relevante gegevens opleveren. Bij afwezigheid of onvoldoende data zijn bijkomende maatregelen nodig om tot een correcte inschatting voor het projectgebied te komen.

2.2. Conservatie-assessment

Alle aangemaakte gegevens — dit omvat deze archeologienota, de foto's, de figuren, de lijsten, de plannen kaarten en lagen in GIS — worden digitaal bewaard op minstens twee individuele dragers zodat ze bij vernietiging van één drager niet verloren zijn. Aangezien in deze fase van het vooronderzoek geen vondsten of stalen ingezameld worden is een conservatie-assessment voor deze categorieën op dit moment niet aan de orde.

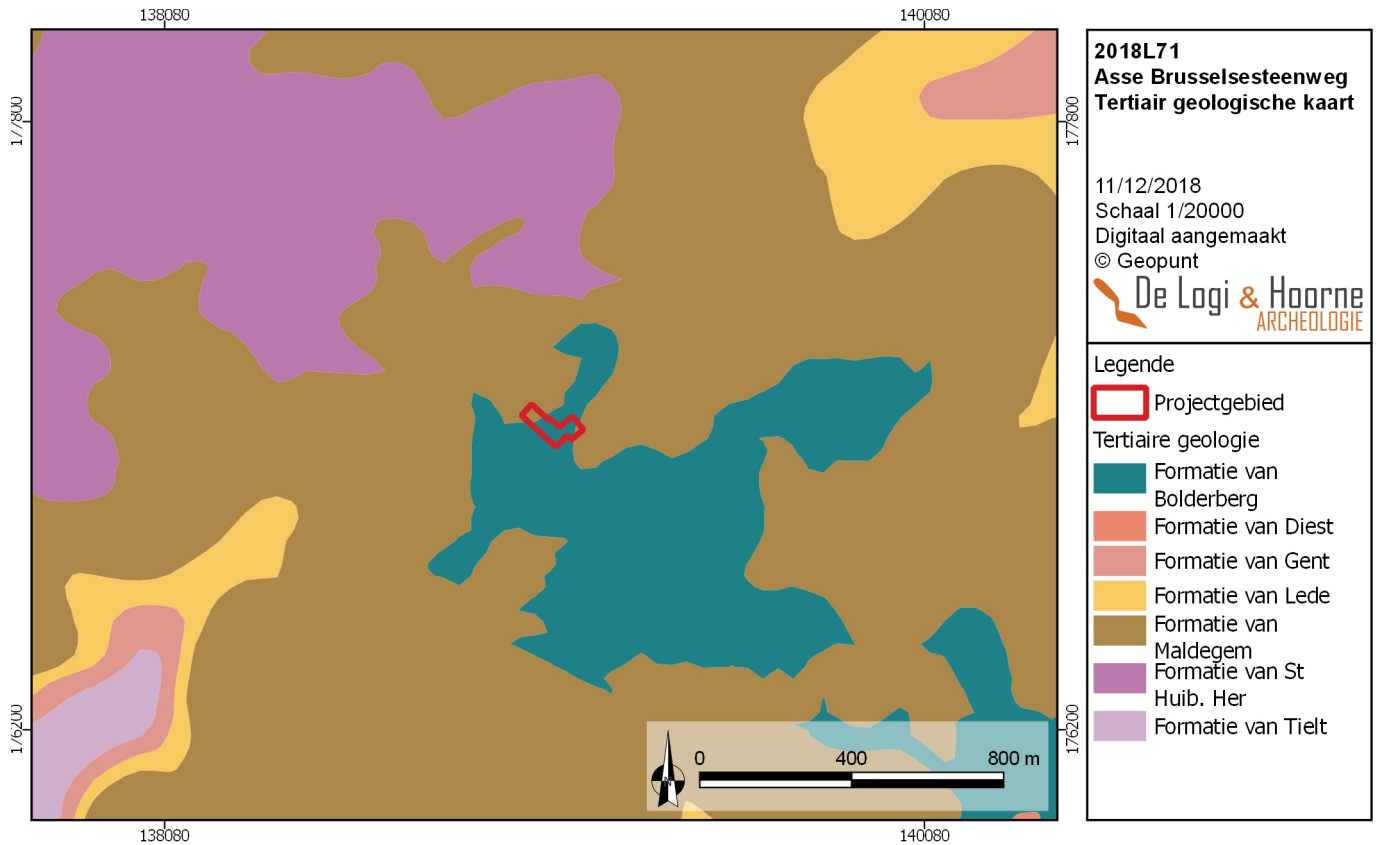
2.3. Assessment van het onderzochte gebied

2.3.1. Landschappelijke ligging

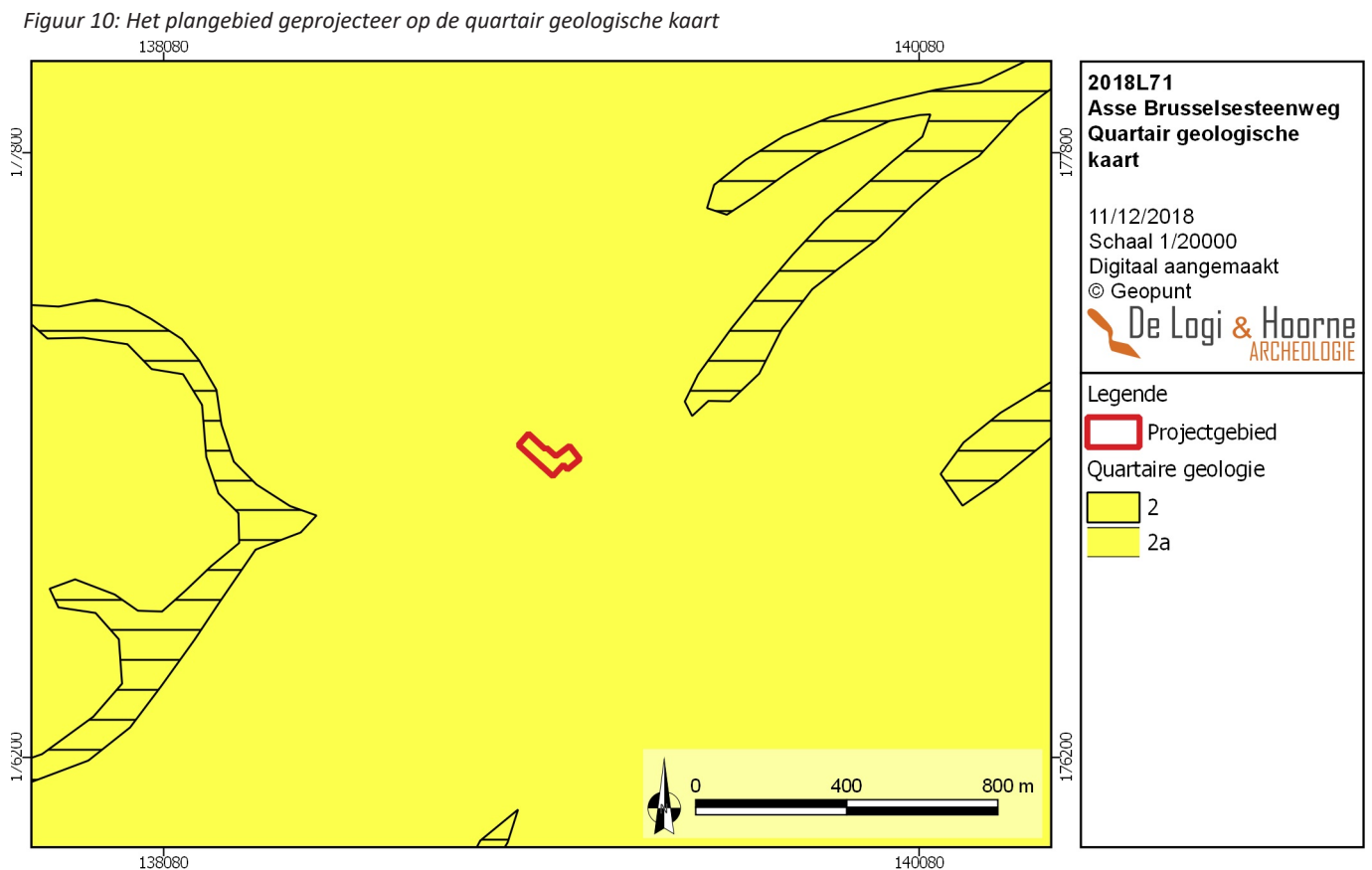
In dit onderdeel van het assessmentrapport wordt het projectgebied ruimtelijk gesitueerd met aandacht voor zijn topografische en landschappelijke inplanting, en zijn bodemkundige, geologische en geomorfologische eigenschappen.

2.3.1.1. LIGGING

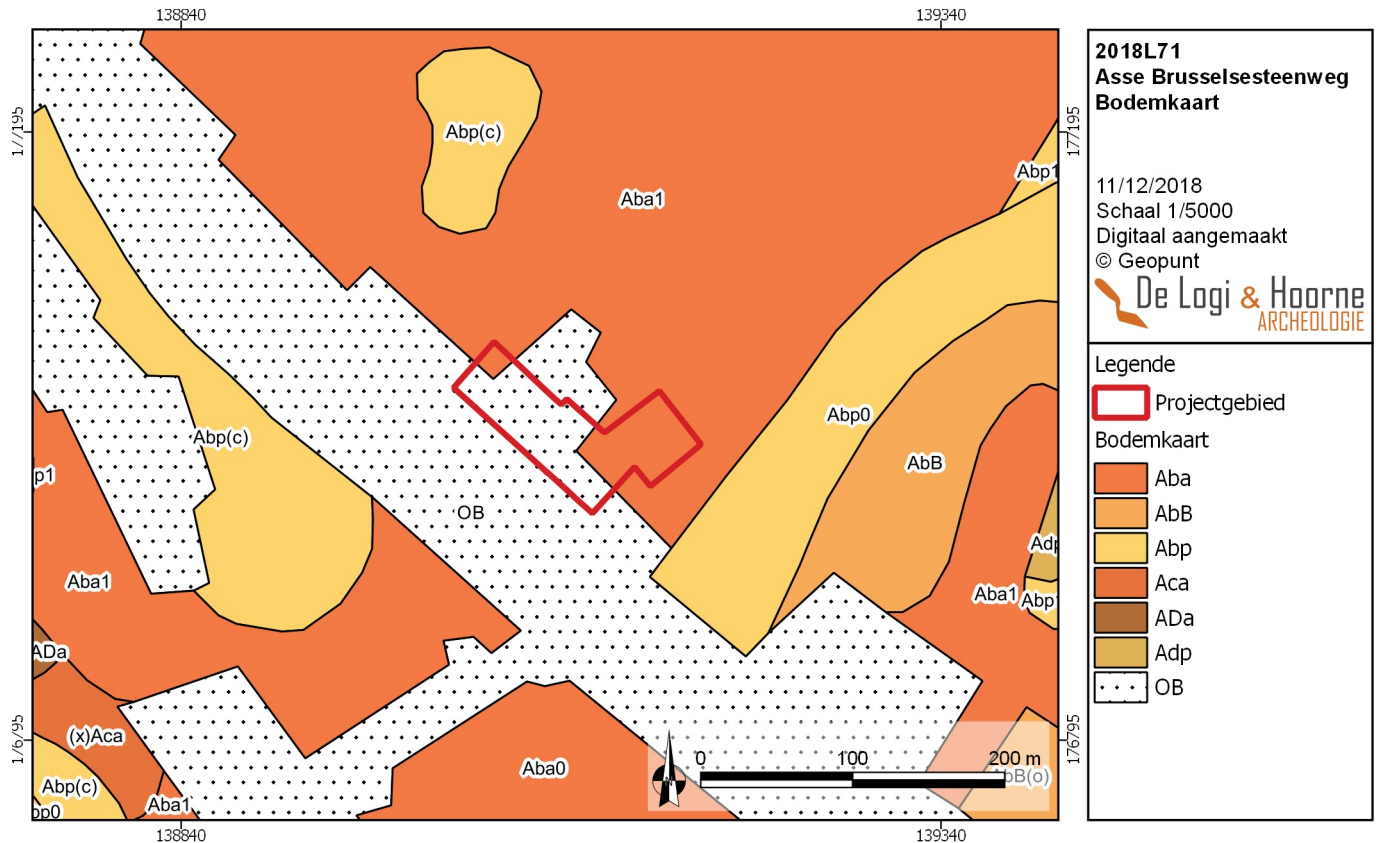
Het projectgebied bevindt zich op 1,4km ten zuidoosten van de kerk van Asse. Het terrein bestaat kadastraal uit de percelen 592W3 (partim), 592X3 (partim), 591D2, 592D4 (partim), 592Z3, 592C4, 589N, 591H2, 592Y3, 591M2, 589L en 592N3 van afdeling 2, sectie B in Asse.

Figuur 9: Het projectgebied op de tertiair geologische kaart

Figuur 10: Het plangebied geprojecteerd op de quartair geologische kaart

Figuur 11: Het projectgebied op de bodemkaart

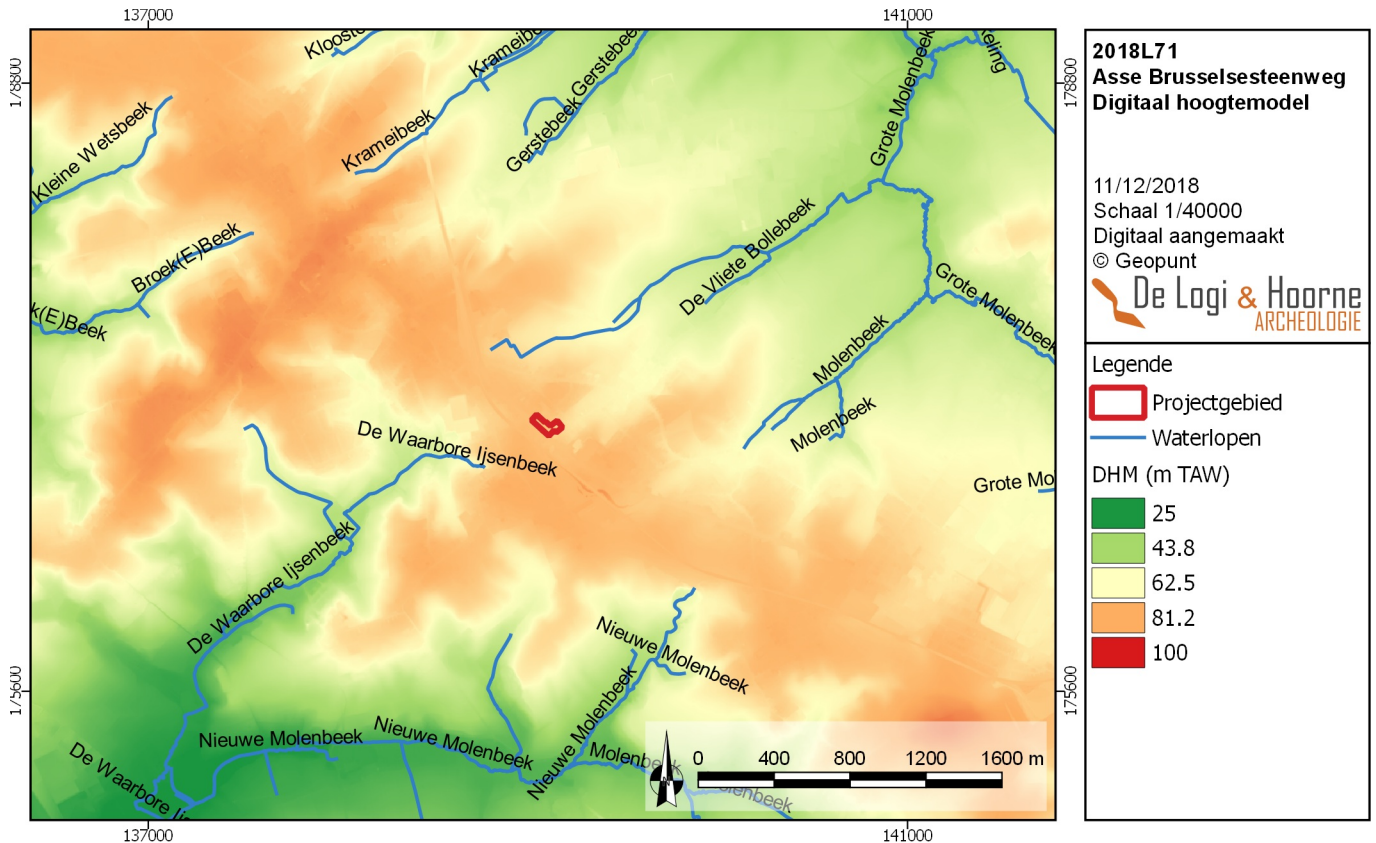
Het gebied is 7167m² groot en ligt langs de Brusselsesteenweg in Asse tussen huisnummer 85 en 119. Het terrein beslaat zowel een deel van de parking van enkele winkels, woningen en een braakliggend stuk grond langs de Brusselsesteenweg en twee halfopen bebouwing op de Brusselsesteenweg 113 en 115 in Asse.

Op ongeveer 360m in zuidwestelijke richting ontspringt de Waarboore Ijsenbeek die in westelijke richting stroomt, om samen te vloeien met de Nieuwe Molenbeek. Op ongeveer 300m in noordoostelijke richting loopt de Vliete Bollebeek. Enkel de Waarboore Ijsenbeek is deels zichtbaar op de kaart van Ferraris uit 1777. De hoekige vorm van de Vliete Bollebeek doet al vermoeden dat deze stroom werd aangepast aan de percelering en van recentere oorsprong is.

2.3.1.2. GEOLOGIE

De gemeente Asse bevindt zich aan de noordelijke grens van het Brabantse plateau, dat bestaat uit meerdere heuvelruggen. De gemeente zelf bevindt zich op de topzone van een van deze heuvelruggen en is gelegen op de scheiding tussen het Denderbekken en het Zenne – Rupelbekken. Het plangebied maakt deel uit van het oostelijk gelegen Zenne – Rupelbekken en bevindt zich ten westen van de rivier de Zenne.

Op de tertiair geologische kaart is het projectgebied gelegen op de overgang tussen de Formatie van Maldegem en de Formatie van Bolderberg. De Formatie van Maldegem bestaat geologisch gezien uit afwisselende lagen van marien zand en klei, daterend uit het Laat-Eoceen. Deze formatie dagzooft in de provincies West- en Oost-Vlaanderen en in het gebied tussen de Zenne en de Dender. De formatie kenmerkt zich door een pakket van afwisselend grijsig en glauconiethoudend fijn zand en grijsblauwe glauconiethoudende zware klei. De Formatie van Bolderberg bestaat uit een afwisseling van ondiepe mariene en continentale zanden en kleien en heeft een ouderdom vanaf het Laat-Aquitanië tot het Burdigalië (ongeveer 21 tot 16 miljoen jaar geleden). Deze formatie dagzooft binnen de provincies Vlaams-Brabant en Limburg. De formatie bestaat vooral uit glauconiethoudend fijn zand, soms afgewisseld door laagjes van grof zand of grind, kleilaagjes of sporadische bruinkoollaagjes (BORREMANS 2015: 160).

Figuur 12: Het projectgebied op het digitaal hoogtemodel met weergave van de waterlopen

Op de quartair geologische kaart staat het projectgebied aangeduid onder type 2. Dit impliceert eolische afzettingen uit het Weichseliaan. In het zuiden van Vlaanderen gaat het hierbij om siltige afzettingen. In combinatie hiermee is het eveneens mogelijk dat zich hellingsafzettingen hebben afgezet.

2.3.1.3. AARDKUNDE

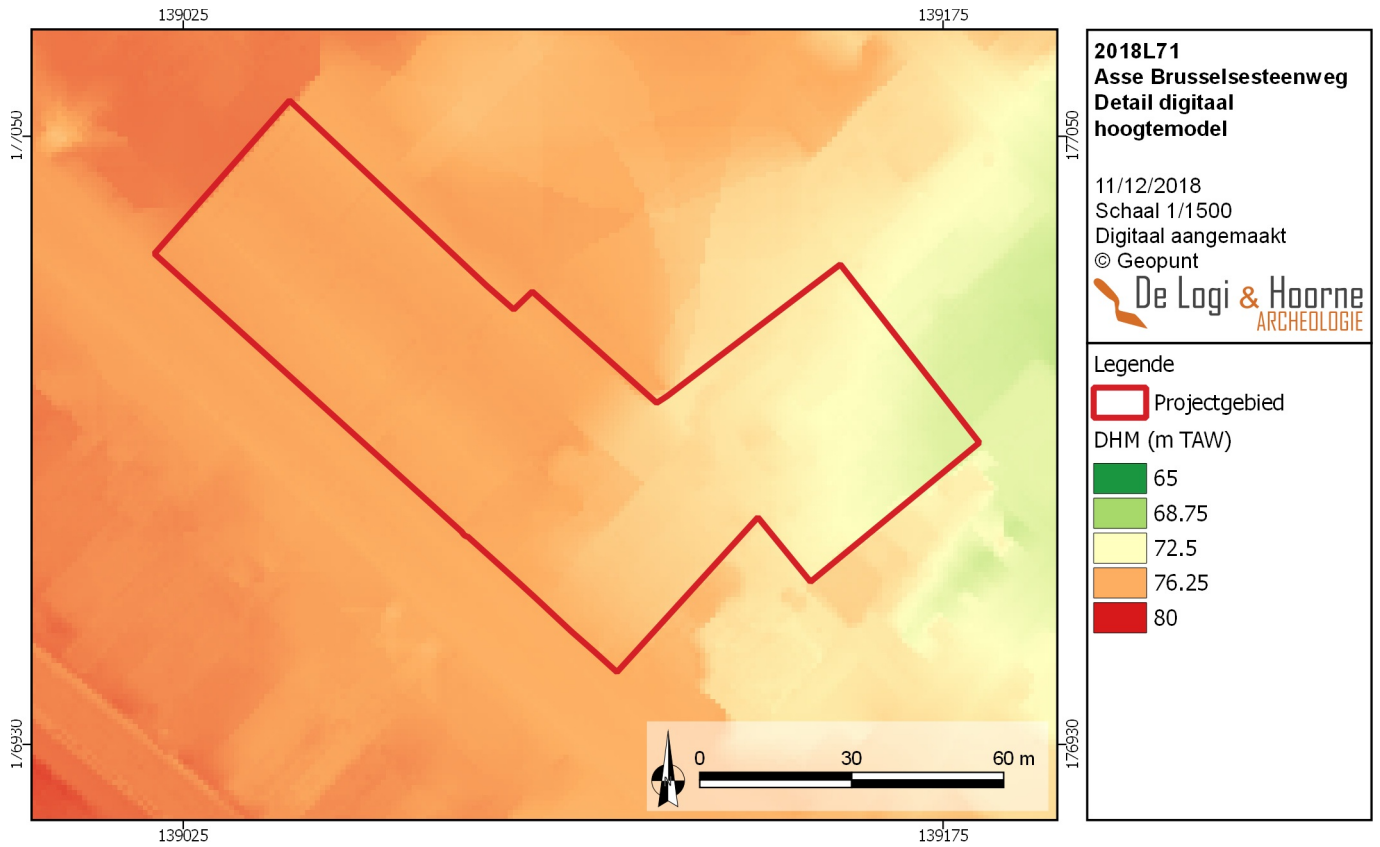
Het projectgebied staat gekarteerd onder twee verschillende bodemtypes. Het grootste gedeelte staat aangeduid als bebouwde zone, antropogene kunstmatige gronden (OB). Volgens de World Reference Base-classificatie (WRB) wordt deze bodem geïnterpreteerd als een Technosol/ Not Surveyed. De oostelijke en westelijke zone van het plangebied staan gekarteerd als droge leembodems met een textuur B-horizont (Aba1). Volgens de World Reference Base-classificatie staat deze bodem gekend als Nudiargic Luvisols (Siltic). Dit impliceert een lemige bodem waarbij een kleiaanrijkhingshorizont voorkomt, aan de oppervlakte of net onder de ploeglaag (WRB 2014).

2.3.1.4. TOPOGRAFIE

Op het digitaal hoogtemodel kan de landschappelijke situatie van het projectgebied duidelijk worden afgelezen. Het plangebied bevindt zich op een NW-ZO georiënteerde rug. Binnen het plangebied varieert de hoogte tussen 71,22m en 76,55m TAW. Hierbij helt het terrein duidelijk af naar de noordoostelijke hoek. Deze sterke variatie in hoogte moet evenwel deels te verklaren zijn door de antropogene ingrepen op het terrein.

2.3.1.5. BODEMGEBRUIK

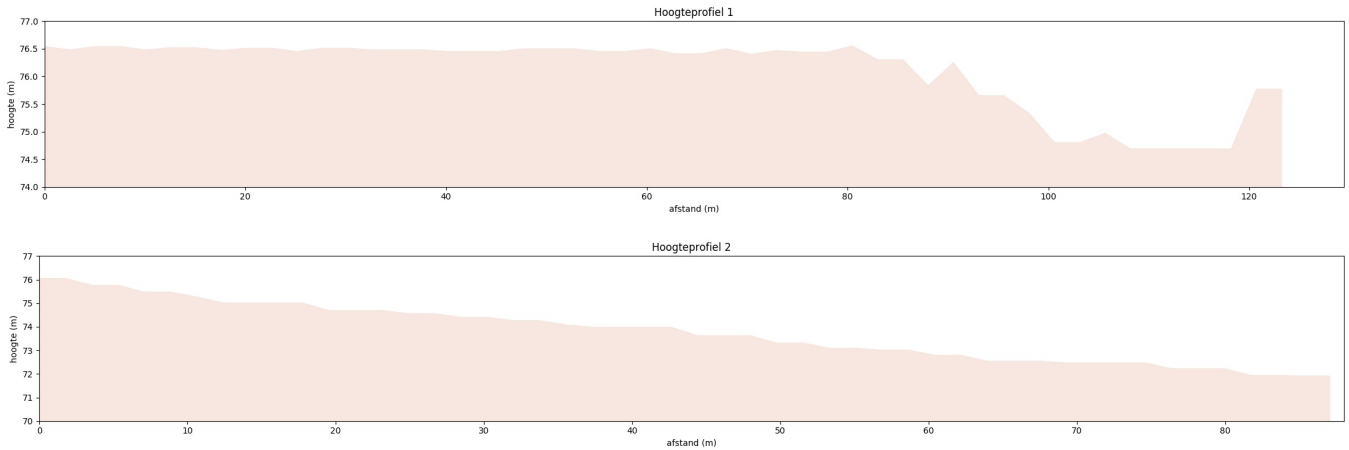
Het grootste gedeelte van het plangebied is heden ingenomen door een parking van 3600m² groot. De parking ligt aan de westelijke zijde en op het centrale deel van het projectgebied. Ten zuidoosten van de parking liggen drie woonhuizen met bijhorende bijgebouwen en tuin. Het zuidelijke deel van het terrein is braakliggend. Op het noordwestelijke deel van het plangebied liggen nog twee woningen die omgeven zijn door bomen (samen 290m² groot). Het is niet gekend of in de bebouwing kelders aanwezig zijn. Door het bodemgebruik waarbij veel verharding en bebouwing voorkomt, leent het gebied zich niet voor het opmerken van *cropmarks*.

Figuur 13: Een detail van het digitaal hoogtemodel ter hoogte van het plangebied

Figuur 14: De ligging van de hoogteprofielen op een recente orthofoto

Figuren 15 en 16: Twee hoogteprofielen tonen het reliëf

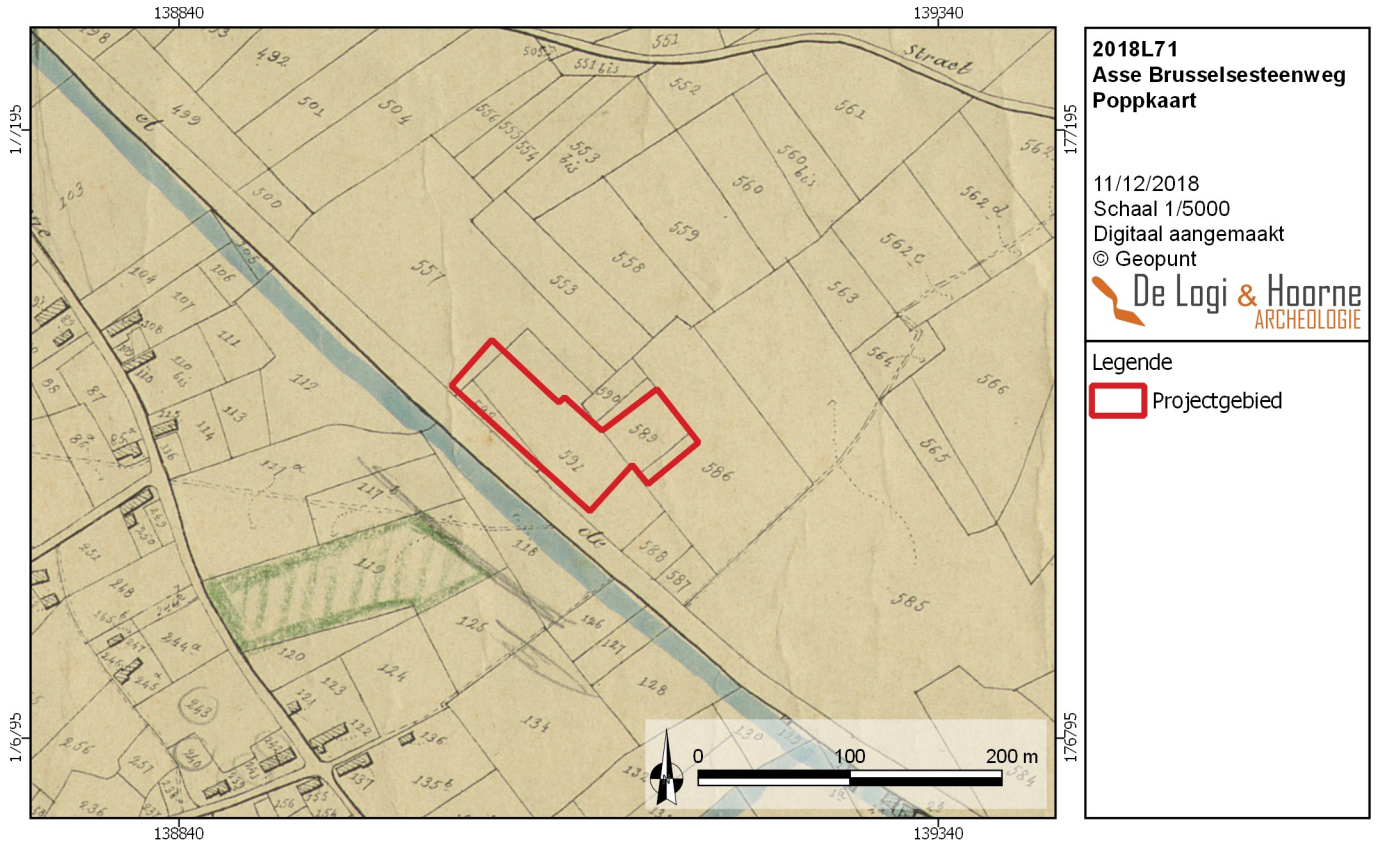
Figuur 17: Het projectgebied op de Ferrariskaart

2.3.2. Archeologische voorkennis en historisch kader

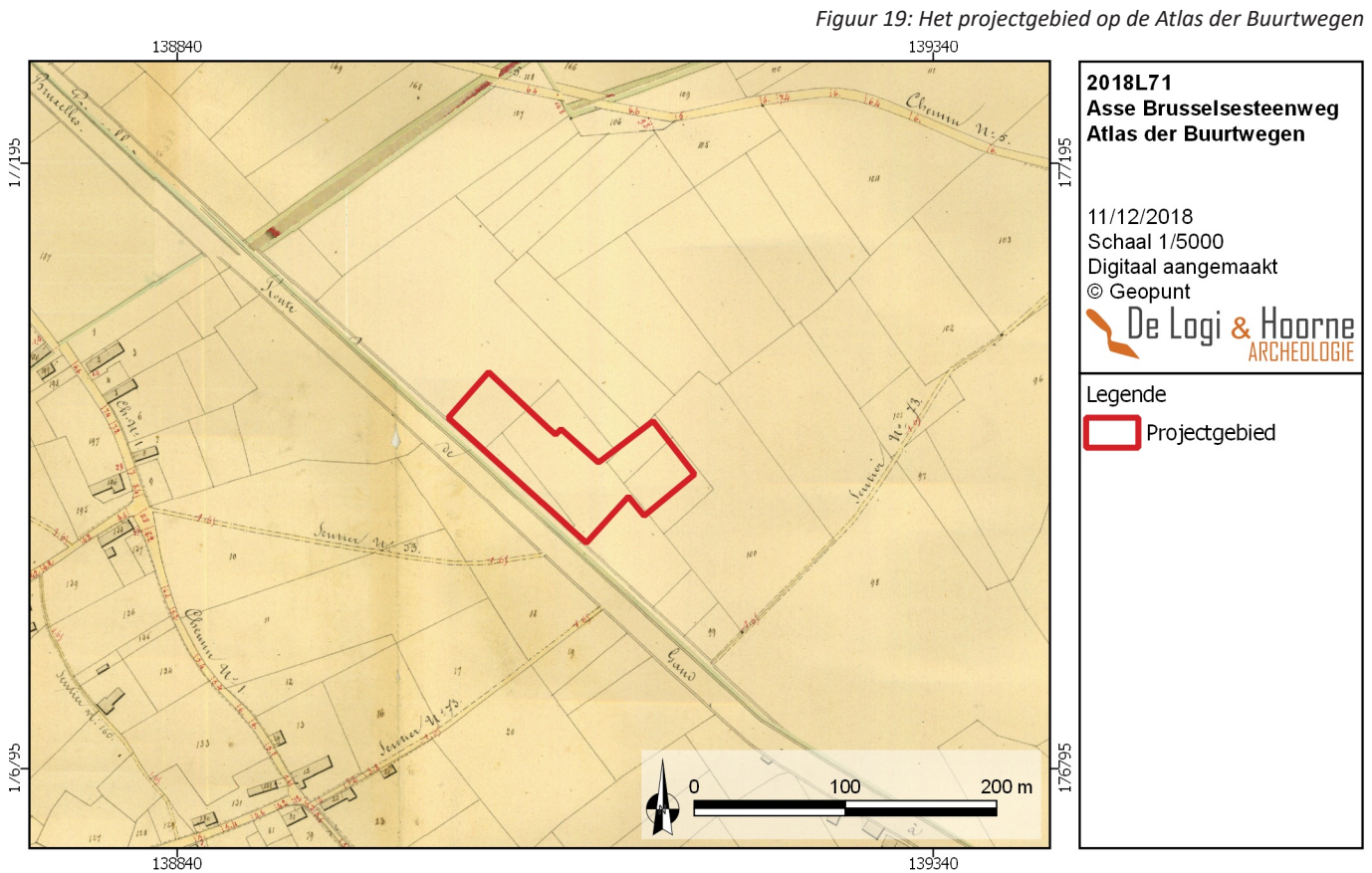
Behalve informatie over de ligging en de ondergrond zijn gegevens uit geschiedkundige literatuur en oude kaarten en de al gekende archeologische vaststellingen voor het plangebied en zijn nabije omgeving van groot belang voor het maken van een goed assessment.

2.3.2.1. HISTORISCH KADER

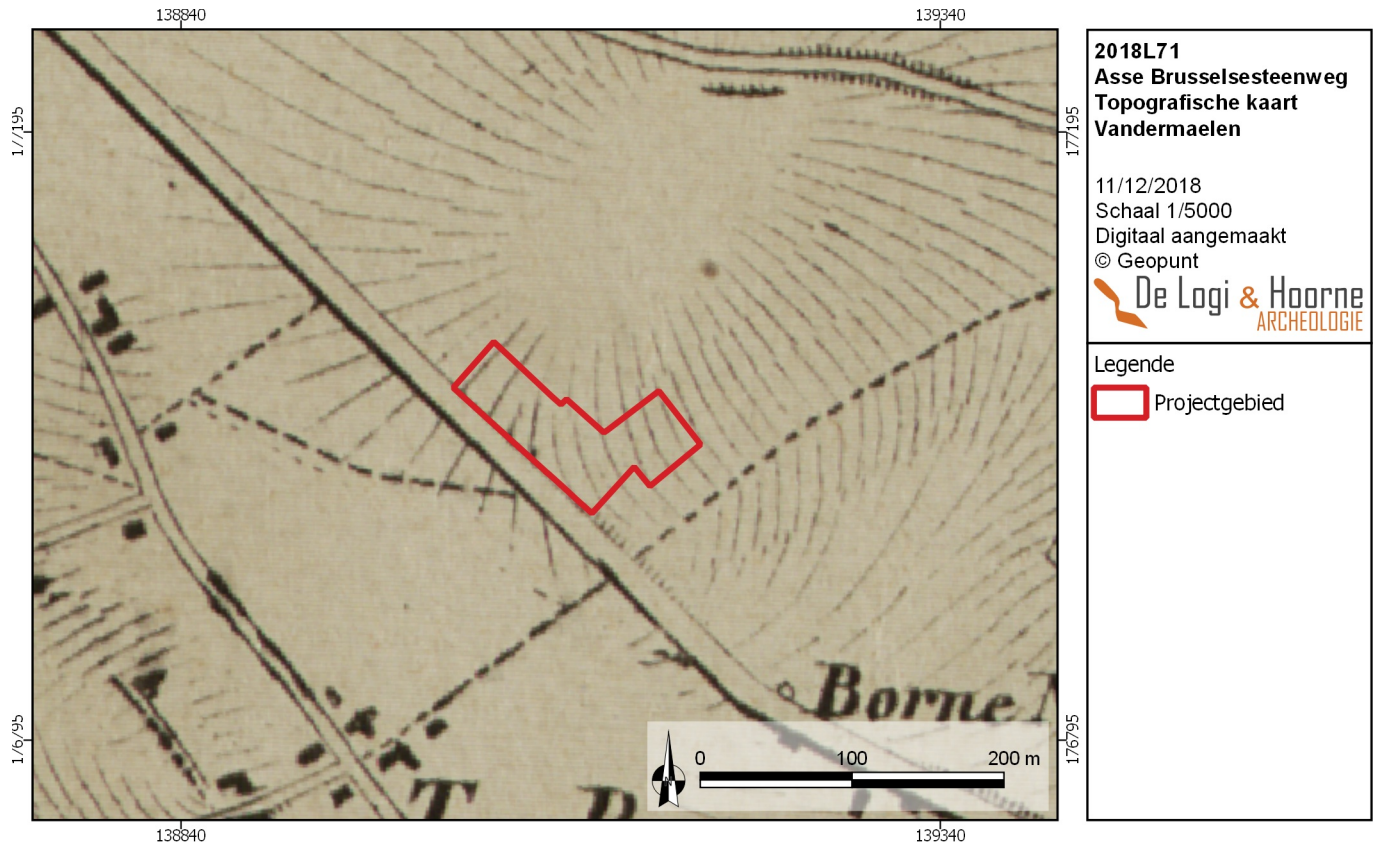
Het historisch kader van het projectgebied kan goed worden afgelezen op verschillende historische kaarten. De oudste geraadpleegde kaart is de Villaretkaart. Deze kaart dateert in het midden van de 18de eeuw. Op deze kaart is de steenweg ten zuiden van het plangebied aangeduid. Aan beide zijden van de steenweg ligt akkerland, er is geen bebouwing weergegeven. Eenzelfde beeld van het plangebied is zichtbaar op de Ferrariskaart. Langs de steenweg zijn grachten en bomen aanwezig, de terreinen langs de steenweg zijn als akkerland in gebruik. De Popkaart en Atlas der Buurtwegen zijn beide opgemaakt in het

Figuur 18: Het plangebied op de Popkaart

Figuur 19: Het projectgebied op de Atlas der Buurtwegen

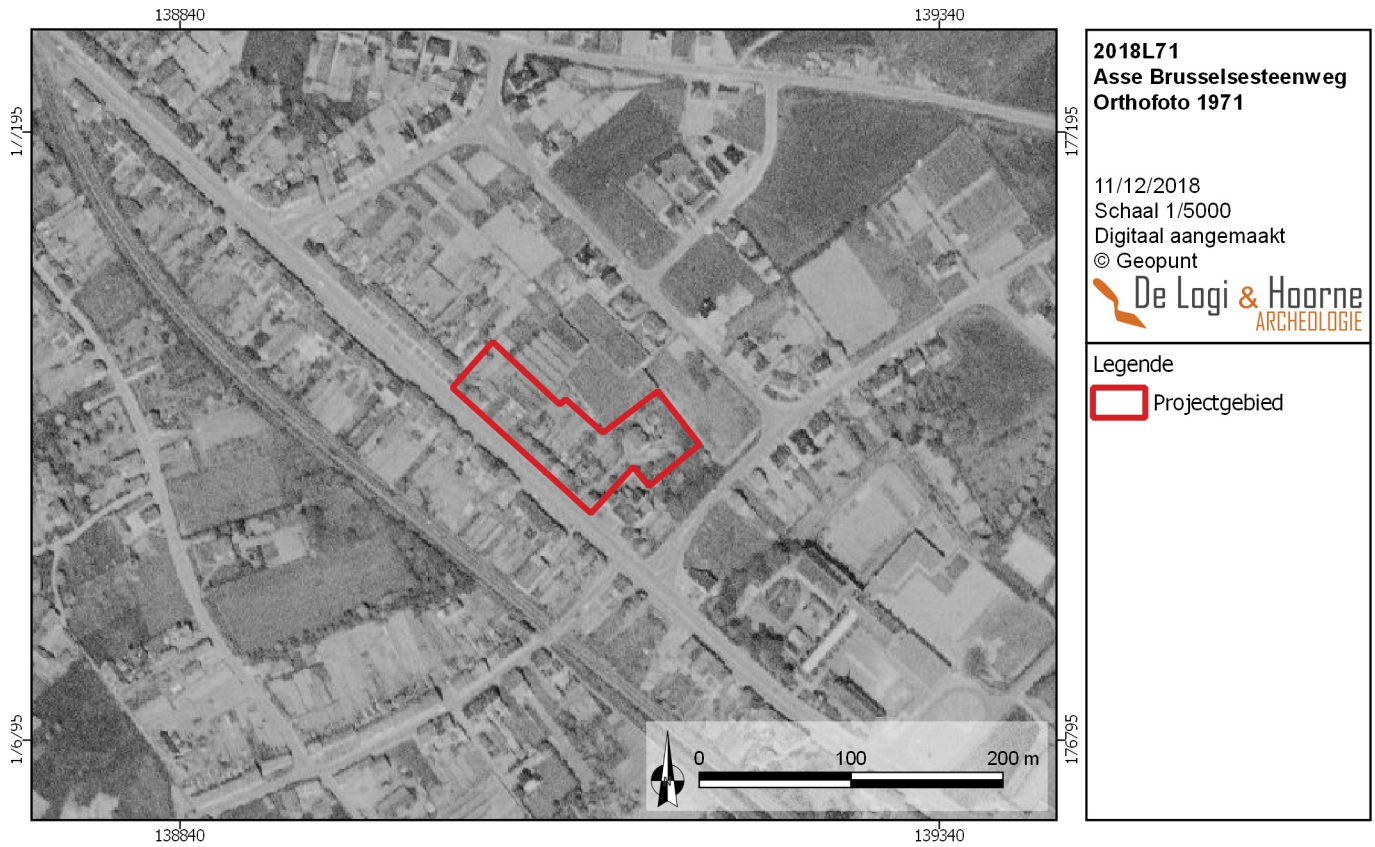

Figuur 20: Het onderzoeksgebied op de topografische kaart Vandermaelen

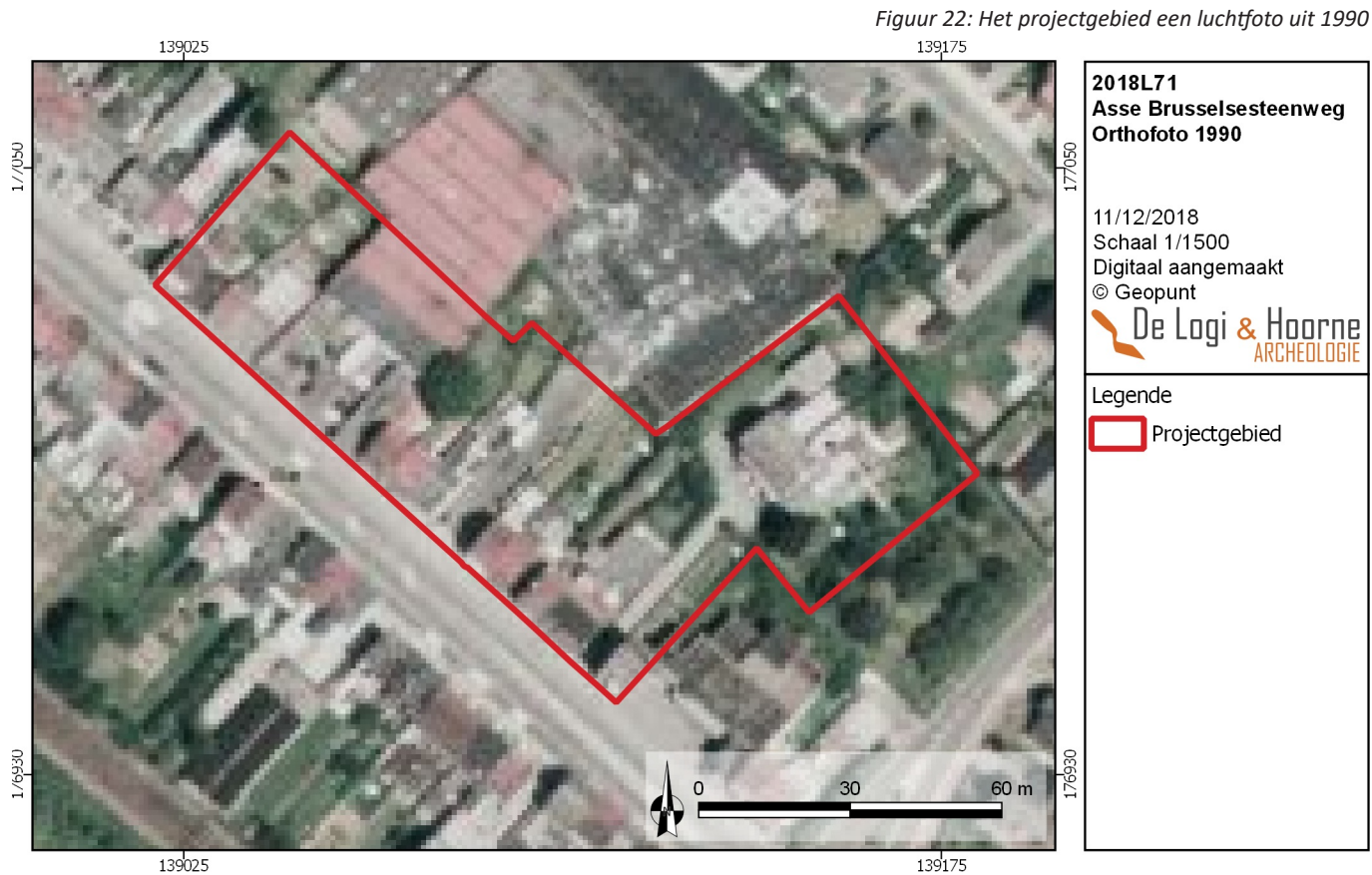
midden van de 19de eeuw en zijn zeer gelijkaardig. Op beide kaarten is geen bebouwing zichtbaar binnen het projectgebied. Er is wel een opmerkelijke perceelindeling binnen het gebied waar te nemen. Aan de noordoostelijke hoek van het plangebied is een vierkant perceel aanwezig. Het deel langs de Brusselsesteenweg valt binnen een vrij groot perceel. Het projectgebied is ook afgebeeld op de Vandermaelenkaart. Deze kaart toont geen bebouwing langs de steenweg. De topografische kaart Vandermaelen geeft het reliëf weer, ten noorden van het plangebied ligt een iets hogere zone. Ten zuiden van het projectgebied komt het toponiem Ten Berg voor. De steenweg kent waarschijnlijk al een oudere voorganger, mogelijk tot in de Romeinse periode.

Het projectgebied is ook zichtbaar op verschillende luchtfoto's. De oudste beschikbare luchtfoto dateert uit 1971, maar op dit beeld met zeer slechte resolutie valt weinig op te maken. Langs de Brusselsesteenweg komt schijnbaar veel bebouwing voor. De luchtfoto uit 1990 geeft veel bebouwing weer binnen het projectgebied. Vanaf 2000 wordt een deel van de bebouwing gesloopt om plaats te maken voor de aanleg van een grote parking bij de winkels net ten noorden van het plangebied hoort. Vanaf 2013 wordt een deel van de bebouwing aan de oostelijke zijde van het plangebied gesloopt. Het terrein ligt tot op heden braak. Een deel van de bebouwing is stamt vermoedelijk nog uit 1971.

De naam Asse komt het vroegst voor in 1106-1110 als *Ascha*. Asse is afgeleid van dezelfde waternaam als *As* (*Aska*). De naam verwijst naar de oude benaming van de Broekbeek, stroomafwaarts vanaf de Avenellebeek (DEBRABANDERE *et al.* 2010: 30). Asse kent een lange menselijke aanwezigheid. In het begin van de Romeinse periode bestond de gemeente vermoedelijk uit Nervische woonkernen die met elkaar verbonden waren door wegen die op de hoogtekammen liepen (AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2017a). De Brusselsesteenweg kent mogelijk al een oudere voorganger. De straat zou al in 1704 voor de eerste keer met kasseien zijn aangelegd (AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2017b).

Figuur 21: Het projectgebied op een orthofoto uit 1971

Figuur 22: Het projectgebied een luchtfoto uit 1990

Figuur 23: Het onderzoeksgebied op een orthofoto uit 2002

Figuur 24: De luchtfoto uit 2013 toont de sloop van de bebouwing aan de zuidelijke hoek

2.3.2.2. ARCHEOLOGISCHE VOORKENNIS

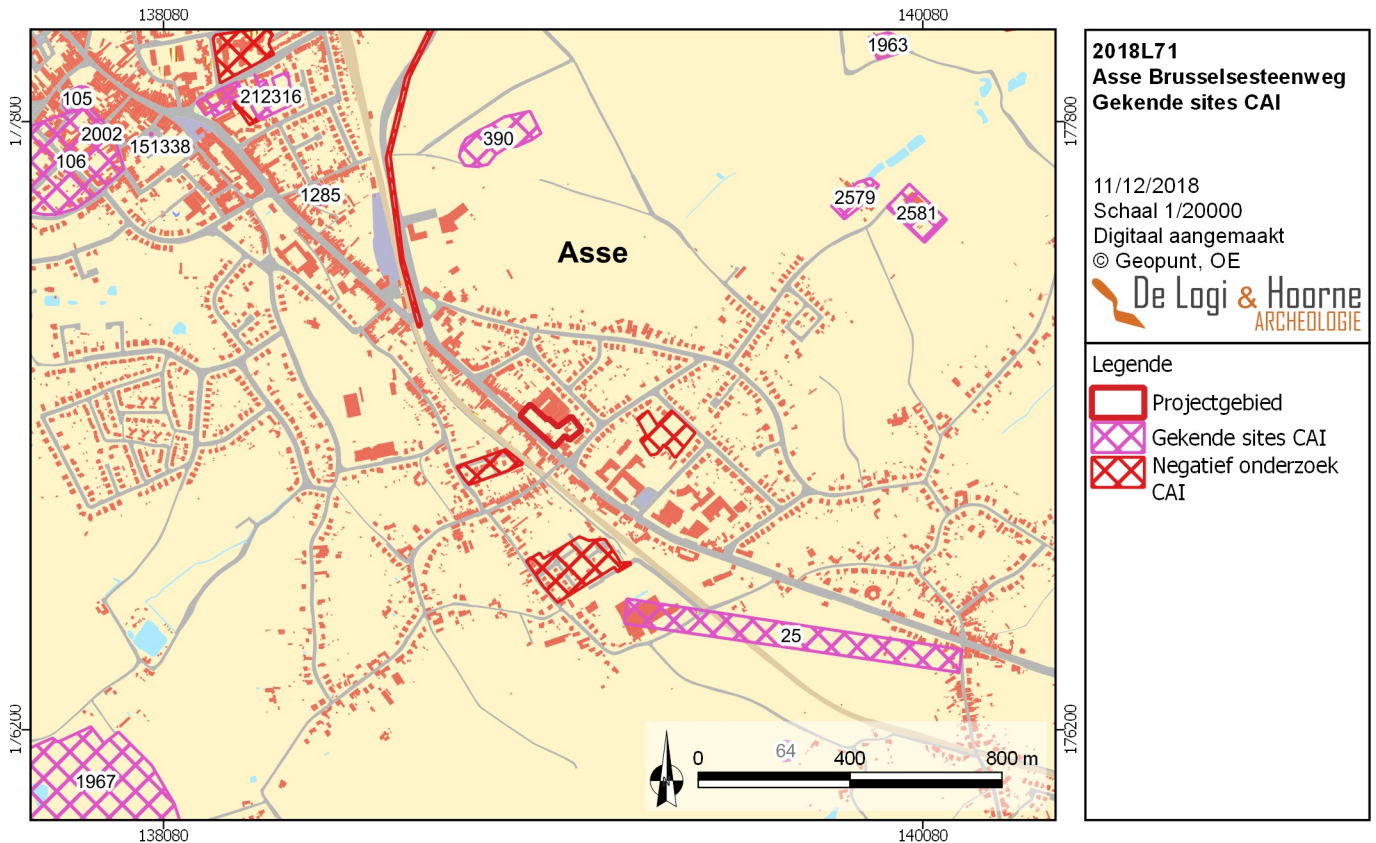
Binnen de grenzen van het projectgebied zelf werd tot op heden geen archeologische vaststellingen gedaan. In de nabije omgeving werden in het verleden wel enkele archeologische sites aangetroffen en onderzocht.

Op 450m ten zuidoosten van het projectgebied is op een luchtfoto een rechtlijnig spoor herkend dat vermoedelijk een weg is. Op basis van vondsten in de nabijheid wordt deze weg in de Romeinse periode gedateerd (CENTRALE ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS, inventarisnummer 25; MICHIELS 2001). Op ongeveer 1km ten zuidoosten van het plangebied zijn bij een veldprospectie dakpannen en een uitgeholde steen uit de Romeinse tijd aangetroffen (CENTRALE ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS, inventarisnummer 64; MICHIELS 2001).

Op ongeveer 2km ten oosten van het projectgebied zijn langs de Langestraat vondsten gedaan bij een veldprospectie (VAN DEN BROECK 1990). Het betreft een wandscherf uit de Romeinse tijd en een scherf uit de late ijzertijd (CENTRALE ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS, inventarisnummer 5282); een mogelijke schrabber of niet getoucheerde afslag (CENTRALE ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS, inventarisnummer 5294); een wandfragment in zeepwaar, gevernist aardewerk, aardewerk in véloutétechniek en Eifelwaar uit de midden-Romeinse tijd en een fragment roodbeschilderd aardewerk uit de volle middeleeuwen (CENTRALE ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS, inventarisnummer 3502); een randfragment van een dolium (CENTRALE ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS, inventarisnummer 5272); een aantal silexfragmenten dat vermoedelijk in het midden-neolithicum dateert, ruim 370 fragmenten handgemaakt aardewerk uit de late ijzertijd, materiaal uit de midden-Romeinse tijd en een stuk silex dat in het mesolithicum dateert (VAN DEN BROECK 1992; CENTRALE ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS, inventarisnummer 5295); lithisch materiaal uit het neolithicum (CENTRALE ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS, inventarisnummer 5370) en een getoucheerde afslag (CENTRALE ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS, inventarisnummer 5352).

Op 1,9km ten zuiden van het plangebied is op de Ferrariskaart een alleenstaande hoeve uit de late middeleeuwen aangeduid. De oudste pachtbrief dateert van 1372, de hoeve hoorde toe aan de abdij van Groot-Bijgaarden (CENTRALE ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS, inventarisnummer 10036). Op 1,4km ligt het hof te Vrijthout, een alleenstaande hoeve uit de late middeleeuwen (CENTRALE ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS, inventarisnummer 2577; KENNES 2005). Net ten noorden van deze hoeve stond een heilige kruiskapel, de oorspronkelijke kapel is verdwenen en verplaatst (CENTRALE ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS, inventarisnummer 5221; KENNES 2005). Op 1,3km ten zuidwesten van het plangebied zijn toevalsvondsten gebeurd uit de steentijd en Romeinse periode op een domein van een luthof uit de 17de eeuw (CENTRALE ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS, inventarisnummer 1967; DE GRAVE 1900; KENNES 2005). Op 1,8km ten zuidwesten van het plangebied lag een watermolen uit de late middeleeuwen (CENTRALE ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS, inventarisnummer 1952; KENNES 2005).

Op 1,3km ten noordwesten van het projectgebied komt een heuvel voor ter hoogte van de Bloklaan, waar een motte uit de volle middeleeuwen voorkomt op historische kaarten (CENTRALE ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS, inventarisnummer 106; VERBESSELT 1966; CLAES 2002). Net ten noordoosten van deze locatie ligt de Hopmarkt, waar sporen uit de late middeleeuwen zijn herkend als mogelijke leemextractie en bebouwing uit de 18de eeuw (CENTRALE ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS, inventarisnummer 151338; SEVENANTS 2010). Aan het kerkplein ligt de parochiekerk Sint-Martinus, die opklimt tot het begin van de 13de eeuw. Naast de kerk zijn meerdere vlakgraven aangetroffen (CENTRALE ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS, inventarisnummer 105; VERBESSELT 1966: 59-61). Tussen de Kalkoven en Prieelstraat zijn 11 brandrestengraven aangetroffen in een grafveldje. De vondsten beperken zich tot aardewerk en een fragment van fibula. Op het terrein is ook een O-W lopend wegtracé aangetroffen. In een offerkuil zijn een drinkbeker, bord en schaal gevonden. Waarschijnlijk bevatte de beker grote stukken verbrand dierlijk bot. Op de site zijn kuilen met pottenbakkersafval, pottenbakkersklei, baksteendump en leemextractiekuilen uit de late middeleeuwen aangetroffen. Er is een pottenbakkerssite uit de late middeleeuwen aanwezig. Er is een veldoven type Rennoven of schachtoven voor de verwerking van metaalerts uit de late middeleeuwen gevonden. Daarnaast komt een steen- en pannenbakkerij uit de 16de eeuw voor. Op de site zijn ook een paar lithische artefacten gevonden uit het finaal paleolithicum. Een gracht met verdedigingsfunctie werd met ¹⁴C-datering in de volle middeleeuwen gedateerd (CENTRALE ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS, inventarisnummer 206922; VANDER GINST *et al.* 2014; HUS *et al.* 2017: 129-130; VAN LIEFFERINGE 2017).

Figuur 25: In de omgeving zijn enkele vondsten gedaan en vooronderzoeken uitgevoerd

Op ongeveer 2km ten noordwesten van het plangebied ligt de Romeinse vicus van Asse. Deze vicus zou dateren vanaf het midden van de 1ste eeuw. Mogelijk is de nederzetting ontstaan rond een Romeins kamp dat op een plateau ten westen van de woonzone aanwezig was. De nederzetting ontwikkelde zich rond een kruispunt van Romeinse wegen. De vicus kende een bloei van het midden van de 1ste eeuw n. Chr. tot het begin van de 3de eeuw. Verschillende opgravingen van de jaren '70 tot 2012 leverden paalgaten, verbrande leem, afvalkuilen met nederzettingsafval, waterputten, uitbraaksporen van funderingen en Romeins bouw materiaal. De vondst van fragmenten beschilderd pleisterwerk toont aan dat de site een gebouw met een zekere luxe bevatte. Een aantal gebouwen had een stenen fundering (CENTRALE ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS, inventarisnummer 2105; Agilas; MAGERMAN *et al.* 2013).

Op 1,2km ten noordwesten van het projectgebied was langs Huinegem een gasthuis met kapel uit de late middeleeuwen aanwezig. Op de site komt een vlakgraf en afvalput voor die niet gedateerd kunnen worden (CENTRALE ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS, inventarisnummer 10007; VERBESSELT 1966). Net ten zuidoosten van deze site komt een laatmiddeleeuwse steen- en pannbakkerij voor en laatmiddeleeuwse leemwinningskuilen. Twee greppels en een brandrestengraf dateren in de Romeinse tijd (CENTRALE ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS, inventarisnummer 212316; CORNELIS *et al.* 2016).

Langs de Molenstraat, op 800m ten noordwesten van het plangebied was een houten graanwindmolen aanwezig in de 17de eeuw (CENTRALE ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS, inventarisnummer 1285; HOLEMANS 1991: 14-15). Op een zone die ongeveer 750m ten noorden van het plangebied ligt is bij een veldprospectie Romeinse materiaal aangetroffen, het betreft bouw materiaal zoals tegulae en imbrices en mogelijk een Romeinse scherf (CENTRALE ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS, inventarisnummer 390; BOURGEOIS & MEGANCK 1991). Op ongeveer 1,5km ten noorden van het onderzoeksgebied is langs de Waarbeek een site met walgracht gekend. De site dateert vanaf de 18de eeuw, het neerhof van de site is nog bewaard (CENTRALE ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS, inventarisnummer 5227 en 150470; KENNES 2005).

Ten noordoosten van het plangebied komen ter hoogte van de Terheideboslaan sporen voor die in de bronstijd en ijzertijd dateren. Het betreft onder andere silo's uit de late bronstijd, meerdere gebouwen en spiekers uit de vroege ijzertijd (CENTRALE ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS, inventarisnummer 216049; STEENHOUDT *et al.* 2014). Net ten oosten van deze site zijn 3 handgevormde scherven uit de vroege ijzertijd gevonden (CENTRALE ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS, inventarisnummer 216061; STEENHOUDT *et al.* 2014). Vlakbij is ook een restant van een grafheuvel gekend (CENTRALE ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS, inventarisnummer 216062; STEENHOUDT *et al.* 2014).

In de omgeving van het projectgebied komen resten voor uit verschillende periodes. Het betreft zowel vondsten uit veldprospecties als archeologische (voor)onderzoeken. Vooral de Romeinse periode is goed vertegenwoordigd, door de aanwezigheid van een vicus ongeveer 2km ten noordwesten van het plangebied.

In de nabije omgeving van het onderzoeksgebied komen 3 locaties voor waar een proefsleuvenonderzoek is uitgevoerd waar geen relevante sporen zijn aangetroffen. Het gaat om een onderzoek langs de Bergestraat, op 90m ten zuidwesten van het plangebied (KREKELBERG *et al.* 2013). Een ander onderzoek op 250m ten zuiden van het projectgebied langs de Bergestraat en Elfjulistraat leverde ook geen relevante vondsten (VANDER GINST 2010: 8). Op 170m ten oosten van het projectgebied is een terrein langs de Bergveld en Heilig Hartlaan onderzocht. Het terrein ligt iets lager dan het projectgebied langs de Brusselsesteenweg, het onderzoek leverde geen relevante vondsten (DE BEENHOUWER *et al.* 2013: 25).

2.3.3. Datering en interpretatie van het onderzochte gebied

Het plangebied lijkt op basis van het geraadpleegde kaartmateriaal, de foto's en de literatuur vanaf het midden van de 18de eeuw in gebruik geweest te zijn als akkerland. Voor deze periode werden geen indicaties voor enige vorm van bewoning of bebouwing aangetroffen. Luchtfoto's geven aan dat het gebied zeker vanaf 1971 dicht bebouwd is. Het gebied ligt ten zuidoosten van het centrum van Asse, op ongeveer 2km ten zuidoosten van de Romeinse vicus van Asse. Het projectgebied ligt langs de Brusselsesteenweg. Deze steenweg ligt op een hogere rug in het landschap en kent waarschijnlijk oudere voorgangers. In de omgeving gebeurden meerdere veldprospecties waarbij materiaal is aangetroffen dat in de prehistorie tot middeleeuwen dateert.

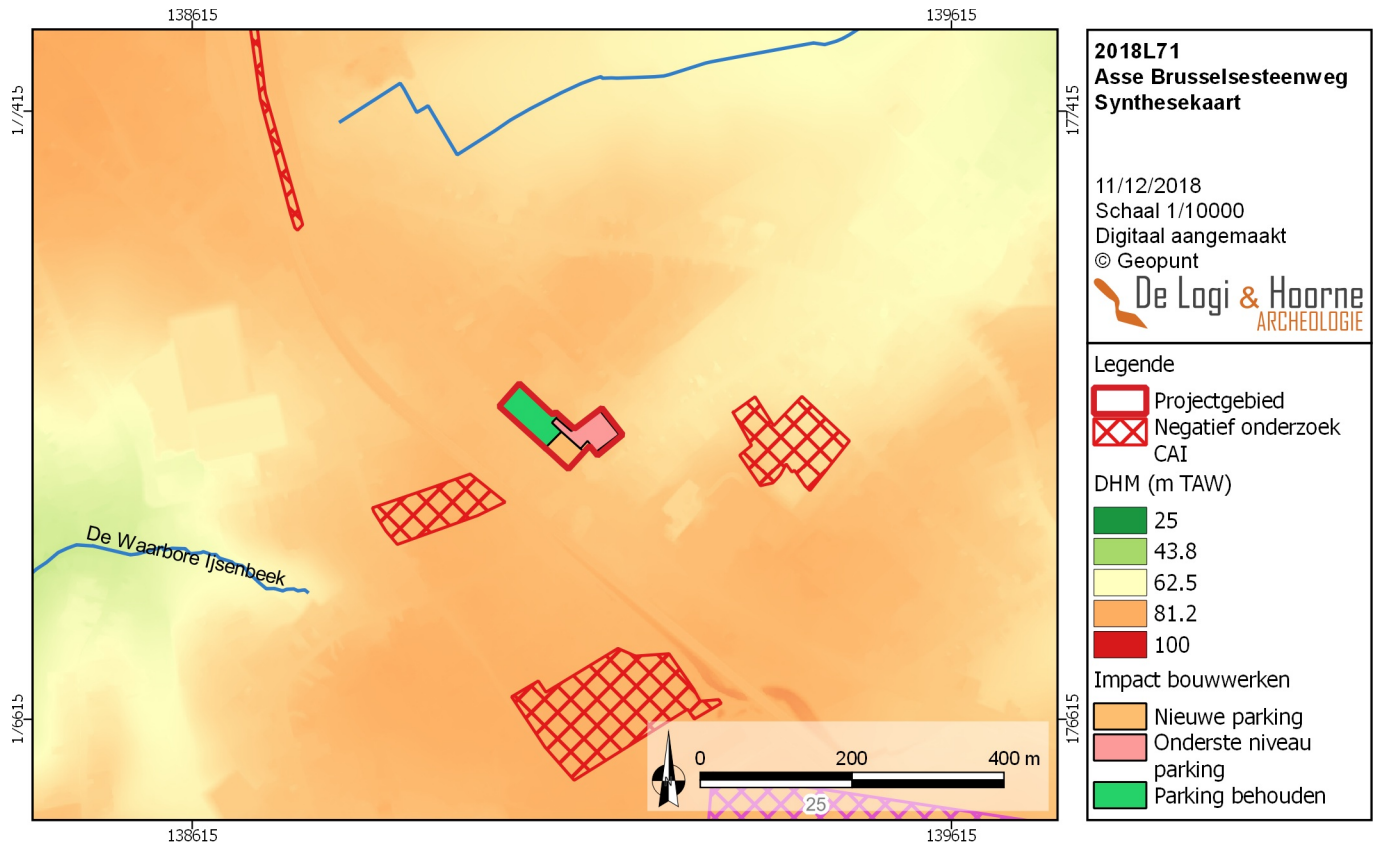
2.3.4. Verwachting ten aanzien van archeologisch erfgoed

Tot op heden werd binnen het plangebied nog geen melding gemaakt van enige archeologische vondst. Het gebied ligt op alle historische kaarten langs de Brusselsesteenweg en is onbebouwd. Pas op luchtfoto's vanaf 1971 komt veel bebouwing en verharding voor binnen het plangebied. Een zone langs de Brusselsesteenweg is bebouwd met rijhuizen en halfopen bebouwingen. Een deel van de bewoning binnen het plangebied is al gesloopt. In totaal gaat het om een zone van ruim 730m² waarop bebouwing staat/stand. Weg van de Brusselsesteenweg. Daarbij is een zone van 290m² verder weg van de steenweg bebouwd. Er is een inrit vanaf de straat en verharding rond de woningen (ongeveer 500m² groot). Hoewel de impact van deze bebouwing en verharding niet precies gekend is, kan toch enige impact op het bodemarchief verwacht worden.

Het kan voor dit projectgebied niet uitgesloten worden dat er archeologisch erfgoed aanwezig is. In de nabije omgeving zijn drie proefsleuvenonderzoeken uitgevoerd, waarbij geen relevante sporen zijn aangesneden. In combinatie met het verstorende bodemgebruik binnen het gebied en de geplande bodemingreep is er een lage verwachting voor het aantreffen van relevant archeologisch erfgoed.

2.3.5. Synthese

Het bureauonderzoek is opgemaakt voor de geplande uitbreiding van een retailcentrum langs de Brusselsesteenweg in Asse. Op basis van het bureauonderzoek kunnen de onderzoeksvragen als volgt beantwoord worden:

Figuur 26: De synthesekaart toont de gekende onderzoeken in de omgeving en de impact van de bouwwerken op het digitaal hoogtemodel

- *Wat is de landschappelijke ligging van het plangebied en welke invloed heeft dit op het archeologisch potentieel van het terrein?*

Het plangebied bevindt zich aan de noordelijke grens van het Brabantse plateau, dat bestaat uit meerdere heuvelruggen. Het terrein zelf bevindt zich vlak naast enkele topzones van deze heuvelruggen en is gelegen op de scheiding tussen het Denderbekken en het Zenne – Rupelbekken. De hogere ligging in het landschap is mogelijk een indicatie dat dit in het verleden een interessante plaats kan geweest zijn voor menselijke activiteiten.

- *Welke evolutie kende het landgebruik en welke invloed heeft dit gebruik op de bewaring van het potentieel aanwezige archeologisch erfgoed?*

Vanaf de tweede helft van de 18de eeuw is het plangebied in gebruik als akkerland langs de Brusselsesteenweg. Dit bleef het geval tot ten minste het einde van de 19de eeuw. Nadien is een intensieve bebouwing merkbaar op de beschikbare orthofoto's. De hedendaagse indeling met de grote parking en de aanwezige woonhuizen met bijgebouwen zullen echter hun impact gekend hebben op het bodemarchief, hoewel deze op basis van het bureauonderzoek niet met zekerheid kan worden vastgesteld. Het is niet gekend of in de woningen kelders aanwezig zijn.

- *Zijn er indicaties voor de aanwezigheid van één of meerdere archeologische sites? Wat is de aard, datering en bewaring?*

Er zijn geen indicaties voor de aanwezigheid van archeologische sporen binnen het plangebied. Het gebied is landschappelijk goed gelegen op een hogere rug in het landschap, vlakten noorden van een steenweg die mogelijk een oudere voorganger kent. In de nabije omgeving zijn echter 3 onderzoeken gekend waarbij een proefsleuvenonderzoek is uitgevoerd, op dezelfde hogere rug of op de rand ervan, maar waarbij geen relevante sporen zijn aangesneden. Daarbij moet rekening gehouden worden met de evolutie van het bodemgebruik, waarbij vermoedelijk al een deel van de bodem verstoord is door bebouwing.

- Wat is het archeologisch potentieel van het projectgebied?

Asse kent veel sporen van menselijke aanwezigheid in verschillende periodes. Het gebied ligt op een hogere weg langs de steenweg. In de nabije omgeving zijn drie proefsleufonderzoeken gekend waar geen relevante archeologische sporen zijn aangetroffen. Daarbij heeft de aanwezige bebouwing vermoedelijk ook enige impact gehad op de bewaring van het bodemarchief. Er is een eerder lage verwachting voor het aantreffen van relevant archeologisch erfgoed binnen het plangebied.

- Welke impact hebben de geplande werken op het archeologisch bodemarchief?

Op het westelijke deel van het plangebied is een parking aanwezig op 3640m². Hier zijn weinig ingrijpende bouwwerken gepand (zie 1.2.1. Geplande werken en bodemingrepen). Op het terrein zullen een paar greppels worden uitgegraven van 0,40 tot 0,50m breed en wordt een slagboom geïnstalleerd. Aan de oostelijke zijde van het gebied wordt de bestaande bebouwing op 3450m² verwijderd om plaats te maken voor de uitbreiding van een bestaand retailcentrum en parking. Het gebouw komt op een ondergrondse parkeergarage te staan die een oppervlakte van ongeveer 2440m² heeft. Aan de zijde van de Brusselsesteenweg wordt tot ongeveer 3,5m onder het maaiveld uitgegraven. Doordat het terrein sterk naar beneden helt in noordelijke richting, wordt aan deze zijde veel minder diep uitgegraven. Enkel de funderingskolommen hebben hier een sterke impact op de bodem. Het loopvlak van de parking zal aan de noordelijke zijde bijna gelijklopen met het bestaande maaiveld.

Aan de zuidoostelijke zijde van het projectgebied wordt langs de Brusselsesteenweg de bovengrondse parking uitgebreid. Hiervoor kan een impact tot 0,50 à 0,60m diep verwacht worden op een oppervlakte van ongeveer 1000m² waarvan in het verleden al ongeveer 730m² bebouwd was.

Voor het projectgebied van 7167m² is dus vooral een zware impact te verwachten door de aanleg van een ondergrondse parkeergarage op 2440m². Gezien het schuine reliëf op het terrein is de impact van deze aanleg niet overal even diep tegenover het bestaande maaiveld.

- Wat is het wetenschappelijk kennispotentieel van een eventueel aanwezige archeologische site op lokaal, regionaal en op Vlaams niveau?

Het aantreffen van archeologisch erfgoed op dit plangebied zou in de eerste plaats een kenniswinst op lokaal niveau betekenen. Afhankelijk van de aard van de vondsten kan er ook kenniswinst zijn op regionaal of Vlaams niveau.

2.3.6. Afweging noodzaak en motivering verder onderzoek

Op basis van het uitgevoerde bureauonderzoek kan de aanwezigheid van een archeologische site binnen het projectgebied niet worden uitgesloten. Om meer informatie te verkrijgen over de aan- of afwezigheid van een archeologische site binnen het plangebied en een aangepast programma van maatregelen op te stellen, worden andere fasen van vooronderzoek overwogen.

Op het westelijke deel van het projectgebied zal de bestaande parking van ongeveer 3640m² zo goed als volledig behouden blijven. Gezien de minimale bodemingrepen die hier gepland zijn (aanleg slagboom en uitgraven greppeltjes) is verder onderzoek hier niet van toepassing. Verder onderzoek wordt enkel overwogen op de meest oostelijk gelegen zone van ongeveer 3450m² die nu in bebouwd is met huizen en deels braakliggend is.

Een veldkartering is voor dit projectgebied niet aangewezen. De oppervlakte is namelijk bebouwd geweest en is gedeeltelijk verhard. Zelfs wanneer het terrein wordt vrijgemaakt zal het oude bodemgebruik veel ruis opleveren en weinig relevante resultaten. Dit geldt zowel voor een visuele prospectie of met een metaaldetector. Geen enkel deel is in gebruik als akkerland, wat de ideale omstandigheid is voor het uitvoeren van een veldkartering. Dit type onderzoek is niet aangewezen voor het plangebied en zou geen enkele potentiële kennisvermeerdering met zich mee brengen.

Hetzelfde geldt voor geofysisch onderzoek, dat enkel nuttig is voor grootschalige en voornamelijk lineaire sporen te herkennen. Het werkt voornamelijk onder specifieke omstandigheden en kleine sporen kunnen snel gemist worden. Methodes zoals veldkartering en geofysische

onderzoek laten bovendien niet toe met zekerheid uitspraken te doen over de datering van de mogelijk aanwezige artefacten en in te schatten wat de bewaringsgraad van de site is.

Aangezien het aardkundig onderzoek geen specifieke indicaties biedt voor de aanwezigheid van steentijd artefacten of voor het type bodems waarin een goede bewaring kan verwacht worden en er waarschijnlijk al versturende activiteiten in de bodem lijken te zijn geweest waardoor de potentiële bewaring eerder slecht zal zijn, is een booronderzoek hier niet aangewezen. Zowel een landschappelijk booronderzoek, een verkennend of waarderend booronderzoek zijn voor dit terrein niet relevant.

Om het projectgebied verder te evalueren kan een vooronderzoek met ingreep in de bodem onder de vorm van een proefsleuvenonderzoek overwogen worden. De kans dat een proefsleuvenonderzoek binnen dit gebied, op een zone van 3450m² leidt tot relevante kennisvermeerdering is klein. In de nabije omgeving zijn drie proefsleuvenonderzoeken uitgevoerd op terreinen met een gelijkaardige landschappelijke ligging, waar geen relevante sporen zijn aangetroffen. De verwachting voor het aantreffen van erfgoed binnen het plangebied, waar al versturende factoren van de bebouwing te verwachten zijn is laag. Verder onderzoek lijkt dan ook niet aangewezen.

2.3.7. Samenvatting onderzoek

De initiatiefnemer wenst een terrein van 7167m² groot langs de Brusselsesteenweg 87-117 in Asse te ontwikkelen. Het betreft kadastraal de percelen 592W3 (partim), 592X3 (partim), 591D2, 592D4 (partim), 592Z3, 592C4, 589N, 591H2, 592Y3, 591M2, 589L en 592N3 van afdeling 2, sectie B in Asse. Voor enkele ingrepen op een bestaande parking, de aanleg van een nieuw winkelcentrum met ondergrondse parking en extra parkeerterrein langs de Brusselsesteenweg is een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen nodig. Bij deze vergunningsaanvraag is een archeologienota nodig, waarvoor een bureauonderzoek is uitgevoerd.

Voor het bureauonderzoek zijn bestaande bronnen geraadpleegd zoals kaarten over geologie en bodemkunde, historische kaarten, luchtfoto's en de archeologische voorkennis in de regio. Het onderzoek geeft aan dat het plangebied op een hogere rug ligt, op 2km van de Romeinse vicus in Asse. De steenweg waaraan het gebied grenst kent waarschijnlijk al oudere voorlopers. In de dichte omgeving van het plangebied zijn 3 onderzoeken gekend waar proefsleuven zijn uitgevoerd, maar waar geen relevante sporen zijn teruggevonden. Het projectgebied is momenteel gedeeltelijk in gebruik als parking van enkele winkels aan de Brusselsesteenweg. Het oostelijke deel van het plangebied is heden deels bebouwd, een deel van de oorspronkelijke bebouwing is verwijderd. De impact van deze bebouwing op het bodemarchief kan op basis van het bureauonderzoek niet met zekerheid vastgesteld worden.

Het bureauonderzoek kan niet uitsluiten dat binnen het plangebied nog archeologische resten aanwezig zijn. De drie onderzoeken die in de nabije omgeving rond het projectgebied zijn uitgevoerd, leverden geen relevante sporen op. Deze onderzoeken hebben een gelijkaardige landschappelijke ligging als het plangebied. Dit geeft aan dat de verwachting voor het aantreffen van archeologisch erfgoed eerder laag is. Gezien de bodemingrepen plaats vinden op een zone van 3450m² waarvan een zone van 730m² en 290m² in het verleden al bebouwd was, wordt verwacht dat verder onderzoek weinig kenniswinst zal bieden. Er wordt geen verder onderzoek geadviseerd voor de geplande bouwwerken op het plangebied.

HOOFDSTUK 2: BIBLIOGRAFIE EN BIJLAGEN

1. Bibliografie

AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2017a: *Asse*, Inventaris Onroerend Erfgoed, <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/121973> (geraadpleegd op 27 november 2018).

AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2017b: *Brusselsesteenweg (Asse)*, <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/110364> (geraadpleegd op 11 december 2018).

BORREMANS M., 2015. *Geologie van Vlaanderen*, Gent.

BOURGEOIS J. & MEGANCK M., 1991. *Archeologisch evaluatierapport van de ruilverkaveling Bollebeek*.

CLAES B., 2002. *Castrale mottes in Vlaams-Brabant. Inventaris en vergelijking*. Onuitgegeven licentiaatsverhandeling Universiteit Gent.

CORNELIS L., VAN REMOORTER O. & PAWELCZAK P., 2016. *Archeologische prospectie met ingreep in de bodem, Asse Wagenmeers*. BAAC-Vlaanderen rapport 206, Gent.

DE BEENHOUWER J., MAGERMAN K. & ARCKENS M., 2013. *Asse Heilig Hartlaan. Archeologische prospectie met ingreep in de bodem*. Fodio rapport 2, Wijnegem.

DE GRAVE D., 1900. *Geschiedenis der gemeente Assche*, Gent.

DEBRABANDERE F., DEVOS M., KEMPENEERS P., MENNEN V., RYCKEBOER H. & VAN OSTA W., 2010. *De Vlaamse gemeentenamen. Verklarend Woordenboek*, Leuven.

HOLEMANS H., 1991. *Brabantse wind- en watermolens: kadastragegevens 1835-1985. Deel 2, Halle-Vilvoorde (A-L)*.

HUS J., ECH-CHAKROUNI S. & VAN LIEFFERINGE N., 2015. Archeomagnetische datering van een baksteenoven te Asse (VBR). *Archaeologia Mediaevalis* 38: 129-130.

KENNES H., 2005. *Inventaris van het bouwkundig Erfgoed. Provincie Vlaams-Brabant gemeente Asse, deelgemeenten Asse, Bekkerzeel, Kobbegem, Mollem, Relegem en Zellik*. Bouwen door de eeuwen heen in Vlaanderen.

KREKELBERG N., SCHELLENS S. & NIJSSEN E., 2013. *Archeologische prospectie met ingreep in de bodem Asse Bergestraat*. BAAC Vlaanderen rapport 80, Gent.

MAGERMAN K., VAN COUWENBERGHE B. & SAERENS S., 2013. Restanten van de Villa Rosa en Romeinse sporen te Asse-Kalkoven. *Archeologie 2013. Recent archeologisch onderzoek in Vlaams-Brabant*: 3-7.

MICHIELS D., 2001. *Asse van ijzertijd tot Romeinse tijd. Een analytische bespreking van de archeologische vondsten van Asse en zijn deelgemeenten (Bekkerzeel, Kobbegem, Mollem, Relegem en Zellik)*. Onuitgegeven licentiaatsverhandeling Katholieke Universiteit Leuven.

SEVENANTS W., 2010. *Archeologische evaluatie Asse - Hopmarkt (provincie Vlaams-Brabant)*, onuitgegeven rapport.

STEENHOUDT M., DE RAYMAEKER A. & SMEETS M., 2014. *De archeologische begeleiding aan de Assesteenweg en de Terheidenboslaan te Asse*. Studiebureau archeologie, Archo-rapport 234.

VAN DEN BROECK P., 1990. *Oudheidkundig onderzoek van de gemeenten Relegem en Kobbegem. Propektie - analyse – synthese*. Onuitgegeven licentiaats thesis RUGent.

VAN DEN BROECK P., 1992. Neolithische aanwezigheid en Romeinse bewoning te Kobbegem. *Ascania* 35, nr. 3: 77-82.

VAN LIEFFERINGE N., 2017. *Het archeologisch onderzoek aan de Prieelstraat te Asse*. Studiebureau archeologie, Archeo-rapport 424.

VANDER GINST V., 2010. *Het archeologisch vooronderzoek aan de Bergstraat-Cruyscouter te Asse*. Studiebureau archeologie, Archeo-rapport 29.

VANDER GINST V., DE RAYMAEKER A. & SMEETS M., 2014. *Het archeologisch vooronderzoek aan de Kalkoven - Prieelstraat te Asse*. Studiebureau Archeologie, Archeo-rapport 218.

VERBESSELT J., 1966. *Tussen Zenne en Dender -IV, Het parochiewezen in Brabant tot het einde van de 13de eeuw, deel 5: 26-33*.

Geraadpleegde websites:

<https://cai.onroenderfgoed.be/> (geraadpleegd op 7/12/2018)

(De Centrale Archeologische Inventaris is een inventaris van tot nog toe gekende archeologische vindplaatsen. Vanwege het specifieke karakter van het archeologisch erfgoed dat voor ons verborgen zit in de ondergrond, is het onmogelijk om op basis van de Centrale Archeologische Inventaris met zekerheid uitspraken te doen over de aan- of afwezigheid van archeologische sporen. De aan- of afwezigheid van archeologische sporen dient met verder archeologisch onderzoek vastgesteld te worden.)

<https://dov.vlaanderen.be/dovweb/html/index.html> (geraadpleegd op 7/12/2018)

<https://geo.onroenderfgoed.be/>(geraadpleegd op 7/12/2018)

<http://www.geopunt.be> (geraadpleegd op 7/12/2018)

<https://inventaris.onroenderfgoed.be/> (geraadpleegd op 7/12/2018)

<http://www.ngi.be/NL/NL1-1.shtm> (geraadpleegd op 7/12/2018)